

Revista dels col·legis oficials de veterinaris de Barcelona, Girona i Tarragona

VETERINARIS

ESPECIAL CAVALLS

La síndrome del navicular

ANIMALS DE COMPANYIA

Els principals problemes oculars del gos geriàtric

SEGURETAT ALIMENTÀRIA

Responsabilitat legal de la seguretat alimentària

EL COL·LEGI INFORMA

Emotiu homenatge al doctor Lluís Viñas

El líder

FERTAGYL®

la confianza del clínico

- Mejora la fertilidad en la I.A. asegura la gestación
- Mejora la fertilidad postparto
- GnRH de elección en los programas de inseminación a tiempo prefijado
- Terapéutico de elección en el tratamiento de quistes ováricos

veterinaria ESTEVE

Av. Mare de Déu de Montserrat 215 • 08041 Barcelona. España

COMPOSICIÓN: Gonadorelina 0,1 mg por ml en solución acuosa. **ESPECIES DE DESTINO:** Ganado bovino y conejos. **INDICACIONES, POSOLOGÍA Y VÍA DE ADMINISTRACIÓN:** Vacas: Tratamiento de quistes ováricos (5ml vía i.m.), Prevención de la ovulación retardada (2,5 ml vía i.m.), Mejora de la fertilidad postparto (2,5 ml vía i.m.). Conejas: inducción de la ovulación (0,2 ml vía i.m.). Instrucciones completas en el prospecto. **PRECAUCIONES:** Conservar en la oscuridad y a temperatura ambiente (15-25°). Los viales abiertos tienen una validez de 8 semanas conservados en refrigeración (8-15°C). **TIEMPO DE ESPERA:** No precisa. **PRESENTACIÓN:** Vial de 5 ml y estuche con 10 viales de 5ml. Reg. nº 8522 PRESCRIPCIÓN VETERINARIA.

EDITORIAL

Llengua blava a la Península: la importància de les malalties emergents

VETERINARIS
83

Per primer cop en molts anys, la llengua blava (LB) ha entrat a la Península (el 2001 i el 2003 ja s'havien donat brots a les illes Balears). Alguns experts auguren que ho ha fet per quedar-se i que és un exemple més de l'extensió progressiva de malalties fins fa uns anys considerades tropicals. El canvi de les condicions climàtiques ha permès el desplaçament del vector de la llengua blava (el mosquit *Culicoides imicola*) al nostre país i a la resta de la conca mediterrània. Fins fa uns anys, el *Culicoides imicola* tenia el seu hàbitat a latituds més al sud, però l'escalfament del planeta ha facilitat que s'hagi instal·lat permanentment a Espanya.

Les autoritats sanitàries ja eren conscients de les elevades probabilitats de l'extensió de la llengua blava de sud a nord i d'est a oest de la Mediterrània, per això ha reaccionat amb rapidesa posant en marxa plans d'alerta sanitària ja dissenyats: des de la Unió Europea s'ha restringit el moviment

d'animals, ja que la LB està inclosa a la llista A de l'Oficina Internacional d'Epizooties. S'ha prohibit el moviment d'animals des de nombroses comarques d'Andalusia cap a la UE, el que ha tingut fortes repercussions econòmiques per al sector. Per la seva banda, el MAPA ha posat en marxa el Comitè del Sistema d'Alerta Sanitària i el DARP ha engegat el seu Programa d'Alerta.

Alguns, però, consideren que s'ha fet tard a l'hora de vacunar i que s'ha perdut l'oportunitat de restringir la

malaltia a una zona petita mitjançant campanyes de vacunació d'emergència. Respecte a la vacunació, hi ha diverses opinions: cal vacunar només les ovelles, l'espècie que manifesta el quadre clínic complet, o potser seria convenient vacunar també el vacú, que és un important reservori de la malaltia? Davant la possibilitat que el mosquit reservori sobrevisqui a l'hivern i es torni a donar un brot a la primavera, caldrà definir clarament quines seran les actuacions a seguir per aconseguir que les pèrdues econòmiques al sector ovi siguin mínimes.

**DAVANT LA
POSSIBILITAT
D'UN REBROT A LA
PRIMAVERA, CALDRÀ
DEFINIR CLARAMENT
QUIN PROGRAMA
VACUNAL S'APLICARÀ**

REVISTA DELS COL·LEGIS
OFICIALS DE VETERINARIS
DE BARCELONA,
GIRONA I TARRAGONA

Nº 83 NOVEMBRE -DESEMBRE
2004

Consell de Redacció:
Francesc Monné (COVB),
Jordi Sabater (COVT), Mercè
Mas, Laura Ibiza (COVG),
Javier de Benito (ACVC),
Silvia Colomé, Jaume Mensa
(Triaitea-Grup ADI)

Redacció: Maria José Viñas

Edita: Col·legi Oficial de
Veterinaris de Barcelona

**Disseny, impressió
i distribució:** Triaitea-Grup ADI

Dipòsit legal: B-43.999-96.
Preu: 3,60 euros.

**Exemplar gratuït
per als col·legiats**

La revista no comparteix
necessàriament l'opinió
expressada pels autors
dels diversos articles

TEMA DEL MES	
BROT DE LLENGUA BLAVA A LA PENÍNSULA	4
ESPECIAL CAVALLS	
LA SÍNDROME DEL NAVICULAR	12
ANIMALS DE COMPANYIA	
PROBLEMES OCULARS DEL GOS GERIÀTRIC	18
SEGURETAT ALIMENTÀRIA	
RESPONSABILITAT LEGAL DE LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA	24
PRODUCCIÓ ANIMAL	
SINCRONITZACIÓ REPRODUCTIVA EN VACÚ	28
MALALTIES DEL CONILL DE GRANJA	30
EL COL·LEGI INFORMA	
EMOTIU HOMENATGE AL DR. LLUÍS VIÑAS	32
DEFENSANT LA IMATGE DE LA PROFESSION	34

La llengua blava arriba a la Península

Després dels dos brots a les Balears (2000 i 2003), aquesta malaltia de declaració obligatòria ha entrat en territori peninsular, estenent-se per Andalusia i Extremadura

MARÍA JOSÉ VIÑAS. Redacció

La llengua blava (LB) ha entrat a la Península Ibèrica i les veus més pessimistes diuen que ho ha fet per quedar-s'hi. Tot i que Espanya no és aliena a aquesta malaltia de declaració obligatòria, ja que el 2000 i el 2003 s'havien produït dos brots de llengua blava a les illes Balears, el focus que es va declarar el 13 d'octubre a Jímèna de la Frontera (Cadis) va ser el primer que es dona a territori peninsular des dels anys 60. Ràpidament, la malaltia es va estendre: en una setmana ja s'havien declarat 18 focus a la mateixa zona i, poc després, la LB es disseminava a la comunitat autònoma d'Extremadura (concretament, a Càceres i a Badajoz).

L'Administració ja havia previst la possibilitat que la llengua blava arribés pel territori peninsular, ja que la situació climatològica dels darrers anys afavoreix la presència dels mosquits vectors (gènere *Culicoides*) i, en conseqüència, ha facilitat que la malaltia, inicialment limitada al continent africà, progressés de sud a nord i de l'est a l'oest de la Mediterrània. Però molts veterinaris s'han vist obligats a refrescar els seus coneixements sobre aquesta malaltia de la qual no havien tornat a sentir a parlar des que van sortir de la facultat.

LA MALALTIA

La LB o febre catarral ovina és una malaltia vírica (causada per un virus ARN de la família *Reoviridae*, gènere *Orbivirus*) que es transmet per la picadura d'un mosquit (gènere *Culicoides*). Tot i que es podria donar la transmissió iatrogènica o per sang

o semen, aquestes vies de contagi no tenen importància epidemiològica.

Tot i que en no ser transmissible als humans no causa problemes de salut pública, la LB està inclosa a la llista A de l'OIE (Oficina Internacional d'Epizooties), llista que agrupa malalties de gran poder de difusió i especial gravetat, amb greus conseqüències socioeconòmiques i sanitàries, ja que els països afectats pateixen restriccions de moviment d'animals, semen, òvuls i embrions i han de fer fortes despeses en prevenció, eradicació i indemnització.

El virus de la llengua blava pot infectar a tot tipus de remugants (també els salvatges), però és només en les ovelles on es dona el quadre clínic complet. Tot i així, els altres remugants poden actuar com importants reservoris de la malaltia.

El quadre clínic de la llengua blava en bovins consta principalment de pirèxia (que pot durar fins a una setmana), descàrrega nasal inicialment clara però que pot derivar en purulenta i que en assecar-se pot formar crostes a les narius. L'animal s'aprima i tam-

bé es produeixen lesions necròtiques a les genives, galtes i llengua i les peülles poden veure's afectades, produint-se envermelliment i petèquies al voltant de la banda coronària. La mort es produeix en 8 o 10 dies, normalment a causa d'edema pulmonar. Si hi ha recuperació, aquesta és lenta, amb alopecà, esterilitat i retard en el creixement.

La taxa de mortalitat és variable, de 2% al 50%, tot i que pot arribar fins a un 70% en ovelles susceptibles. Les morts poden produir-se amb un curs lent (un mes) o ràpid (durant els primers dies). La morbiditat en ovelles pot arribar al 100%, mentre que en bovins és del 5%, cursant normalment de foma subclínica.

UNA MALALTIA AFRICANA

La llengua blava, tot i tractant-se d'una malaltia coneguda des de temps antics, semblava estar confinada al continent africà. Espanya, per la seva proximitat a la costa africana, havia sofert alguns brots (el darrer registrat va ser als 60).

EXPANSIÓ A LA MEDITERRÀNIA

A finals dels 90, la llengua blava es va expandir a la conca mediterrània, reapareixent en països on portava temps absent, com Xipre (1997), Grècia (1998), Turquia, Tunísia i Bulgària (1999) i Algèria, França i Itàlia (2000).

Les infeccions en ovelles gestants poden provocar avortaments, momificacions dels fetus, nascuts morts o dèbils, i fins i tot xais amb defectes congènits.

Els símptomes de la llengua blava es poden confondre amb els de l'ectima, processos de fotosensibilització, la febre aftosa, la pesta dels petits remugants i la febre de la Vall del Rift. Per al diagnòstic laboratorial, les mostres que s'empraran són sang d'animals vius (amb EDTA i sense congelar, només refrigerada) i teixits d'animals morts (melsa, pulmó, ganglis limfàtics, llengua i medul·la òssia) per al cultiu víric. També s'enviaran mostres de sèrum per detectar anticossos enfront el virus amb els tests de ELISA competitiu disponibles comercial-

ment. S'han descrit 24 serotips diferents del virus de la llengua blava, de diferent virulència, tot i que a la Unió Europea només s'han detectat, de moment, els serotips 1, 2, 4, 9 i 16. Davant d'un brot, abans de començar les campanyes de vacunació, cal determinar quin és el serotipus del virus infectant. Només s'utilitzen vacunes vives atenuades, que poden ser mono o polivalents.

MESURES RESTRICTIVES

Com ja hem esmentat, el primer brot es va produir a Cadis. El mateix 14 d'octubre, la Comissió Europea va aprovar la Decisió 2004/697/CE, que prohibia el moviment d'animals des de nombroses comarques

L'escalfament global i l'extensió de les malalties tropicals

La llengua blava podria establir-se definitivament a la Península degut a que el canvi de les condicions climàtiques ha permès el desplaçament del seu vector (el mosquit *Culicoides imicola*) al nostre país i a la resta de la conca mediterrània. Fins fa uns anys, el *Culicoides imicola* tenia el seu hàbitat a latituds més al sud, però l'escalfament del planeta ha facilitat que s'hagi instal·lat permanentment a Espanya.

El mateix podria succeir amb altres malalties tropicals si es produeix un augment de temperatures que permetés l'ampliació de l'àrea de distribució dels seus vectors (generalment mosquits). I no només es tractaria de patologies del bestiar, com la pesta equina, sinó també de malalties que afecten els humans, com la malària, el dengue o la febre del Nil.

Un cas ben documentat és el de l'extensió als Estats Units de la febre del Nil, una malaltia originària d'Egipte que pot manifestar-se de forma lleu (semblant a una grip) a greu, derivant en encefalitis o meningitis. La febre del Nil aparegué per primer cop a Nova York l'estiu de 1999. Mesos després es van trobar mosquits vectors hivernant a la ciutat. L'any següent també es van donar casos a Nova Jersey, Connecticut, Rhode Island i Massachusetts. A l'actualitat, cada

LA PESTA EQUINA, LA MALÀRIA O LA FEBRE DEL NIL ES PODRIEN DESPLAÇAR AL NORD PER L'AUGMENT DE TEMPERATURES

any es donen casos d'aquesta malaltia als estats nord-americans més càlids. Probablement la malaltia es va introduir als EUA per l'arribada d'un mosquit vector infectat en algun vol transatlàntic, però alhora es van haver de donar les condicions climàtiques apropiades (l'augment de temperatures) perquè el mosquit sobrevisqués en el seu nou entorn.

Altra cas d'actualitat és la recent presència de colònies de mosquit tigre a Sant Cugat (Barcelona). S'especula que els insectes podrien haver arribat amb un carregament de neumàtics i a la ciutat catalana han trobat les condicions ambientals idònies per reproduir-se. No transmet cap malaltia, però la seva picada és molt dolorosa.

BALEARS: 2000 I 2003

Després de més de 40 anys de silenci epidemiològic, a les Illes Balears es va declarar oficialment la presència de llengua blava a l'octubre del 2000. A l'octubre del 2003 va reaparèixer la malaltia a Menorca.

BROTS A LA PENÍNSULA

El 15 d'octubre de 2004 es declarava oficialment un focus de LB a Cadis, que es va estendre ràpidament. Un mes més tard, el focus de LB es concentraven en dues àrees: al sud d'Andalusia i a dues zones d'Extremadura.

Després del primer brot, detectat a Cadis, es van activar una sèrie de protocols de control de la malaltia, com mesures específiques de protecció

d'Andalusia cap a la Unió Europea. A partir d'aleshores es van activar tota una sèrie de mesures de control de la malaltia, com la publicació de la Ordre Ministerial 3411/2004 de 23 d'octubre, per la que s'establien mesures específiques de protecció en relació amb la llengua blava.

En aquesta ordre s'establia una zona restringida, una zona de seguretat i una zona lliure. Dins de la zona restringida, quedava prohibit el moviment d'animals per a vida, tot i que es permetia el seu transport per al sacrifici immediat en escorxadors situats en la mateixa zona restringida. Tampoc es permetia la introducció d'animals a la zona restringida procedents de la zona de seguretat ni de la zona lliure, tret que també fossin per a sacrificar-los.

Per poder ser traslladats, els animals no havien de presentar símptomes de llengua blava el dia del transport i s'havien de desinfectar amb antelació, així com calia desinfectar els vehicles que els traslladaven a l'escorxador. També es recomanava que la càrrega i el trasllat es fessin fora de les hores crepusculars (albada i vesprada), que és el moment del dia en què el mosquit vector presenta una major activitat. A més, els vehicles de transport cap a l'escorxador havien de ser precintats sota supervisió oficial i quedava estrictament prohibit el moviment a peu dels animals de les espècies sensibles.

MOVIMENTS A ALTRES ZONES

La Ordre també marcava estrictes normes pel que feia al transport d'animals en la zona de seguretat: si es desplaçava ramat sensible a la llengua blava per a vida, calia que prèviament se'ls fes una anàlisi mitjançant ELISA i RTPCR que assegurés la detecció d'animals infectats amb una prevalença del 30%.

Pel que feia a la zona lliure, es prohibia l'entrada d'animals d'espècies susceptibles provinents de la zona de seguretat o la restringida, tot i que pel bestiar provinent de l'àrea de seguretat es contemplava la possibilitat de permetre la seva entrada per a sacrifici immediat. A l'article 6 de l'Ordre 3411/2004 es feia una menció especial als èquids, ja que els cavalls, tot i que no són susceptibles a ser

infectats pel virus de la LNB, sí que poden portar amb ells mosquits vectors culicoides. A banda de publicar aquestes restriccions de moviments, el MAPA va posar en marxa altres mesures, com la posada en marxa d'un telèfon gratuït i una campanya informativa als ramaders sobre les mesures per limitar la transmissió de la malaltia. Passat un temps, el Comitè del Sistema d'Alarma Sanitària, creat arran del primer brot de LB i integrat per les comunitats autònomes, els laboratoris centrals de referència i la Direcció General de Ramaderia, va demanar una avaluació del risc a un grup d'experts integrat per epidemiòlegs, meteoròlegs i entomòlegs, tant espanyols com comunitaris. Un cop estudiada la situació, es va decidir modificar algunes de les

mesures de protecció, raó per la qual es va publicar l'Ordre Ministerial APA 3851/2004, que substituïa l'anterior Ordre i que tenia en compte alguns casos específics, com és el del toro de lídia. En aquest cas, s'entenia que la plaça de toros era equivalent al destí de sacrifici, per això es permetia el desplaçament de toros de lídia amb finalitat de curses de braus. Així mateix, en el cas del ramat equí, es passava a permetre el seu moviment en les hores centrals de la nit.

ACTUACIONS A CATALUNYA

Catalunya té traspassades les competències en matèria de sanitat animal, i l'òrgan que s'encarrega de les mesures relatives a la llengua blava és el Departament de Ramaderia, Agricultura i Pesca (DARP).

Conferència sobre la LB a l'Autònoma

El CReSA (Centre de Recerca en Sanitat Animal) i el DARP varen organitzar el darrer dijous 4 de novembre, a la Sala d'Actes de la Facultat de Veterinària de la UAB, una xerrada sobre la llengua blava. La intenció d'aquesta jornada era la d'actualitzar els coneixements dels veterinaris sobre la malaltia, el seu control, i els seus aspectes entomològics, així com per a informar de la situació actual del focus declarat a Andalusia i la seva extensió. A la xerrada hi van intervenir el director del CReSA, Mariano Domingo, que es va encarregar de fer una

introducció a la malaltia. A continuació, l'entomòleg i investigador del CReSA Victor Sarto va fer una presentació sobre el vector de la llengua blava, el mosquit *Culicoides imicola*. Precisament, Sarto va ser qui va detectar per primer cop la presència de *C. imicola* a Catalunya, amb la trobada d'un exemplar femella a una granja de Dosrius (Barcelona), l'agost del 2002. Finalment, Isidre Selga, cap de Sanitat del DARP, es va referir al programa de vigilància i prevenció de la LB de l'Administració, com també als plans d'alerta i d'emergència.

Si no hiciera más
por los que tienen menos,
no sería **IO**.

Intermón Oxfam

Soy IO

Creo en la justicia, en la solidaridad. Y sé que el mundo puede mejorar. Por eso soy socio de Intermón Oxfam. Soy **IO**. ¿Y tú?

CReSA

CENTRE DE RECERCA EN SANITAT ANIMAL

CONSELL ASSESSOR

L'ENTREVISTA

MARIANO DOMINGO

Director del CReSA

“S’ha perdut un temps preciós”

Mariano Domingo és catedràtic de la facultat de Veterinària de la UAB i director del CReSA (Centre de Recerca en Sanitat Animal), que coopera amb el DARP enen el control de la llengua blava.

Quin tipus de vacunes es fan servir contra la LB?

En aquests moments només hi ha disponibles vacunes vives atenuades polivalents fabricades en Sudàfrica. Hi ha grups que estan investigant altres vacunes, però pel poc interès comercial i per l'elevat cost de registre, no sembla clar que aviat hi

Les accions habituals del DARP respecte al control de la LB són a tres nivells: la vigilància permanent, l'alerta quan es detecten nous focus de la malaltia en zones epidemiològicament properes i l'emergència en el cas de que es declarés la malaltia a Catalunya.

El programa de vigilància inclou dos aspectes: la vigilància clínica i serològica i el control entomològic. La primera es basa en l'establiment d'animals *sentinella* en zones de risc, que es controlen periòdicament, i en anàlisi de mostres de sang procedents del sanejament oficial. Per la seva banda, la vigilància entomològica, realitzada mitjançant el CReSA, es basa en la col·locació de trapes per a la captura de mosquits en diversos indrets de Catalunya. En les zones litorals, prelitorals i interiors on el risc de culicoides és més elevat, es fa una captura nocturna de mosquits cada setmana.

En el cas de que es detecti un focus de malaltia en zones epidemiològicament properes a Catalunya (tant per proximitat geogràfica com per proximitat comercial), com ha succeït amb el brot de Cadis, s'engega el pla d'alerta, que inclou la investigació de tots els animals arribats de la zona de risc en els últims dos o tres mesos. També s'intensifiquen les mesures de prevenció.

Finalment, si es donés un cas de LB a territori català, es posaria en marxa un pla d'emergència. Aquest pla encara no està redactat sobre el paper però, basant-se en l'experiència dels brots de les Balears en el 2001 i el 2003, i el de Cadis aquest any, el DARP ja té clares quines serien les seves principals actuacions. Inclouria mesures molt similars a les establertes en la Ordre APA/3411/2004.

CONTROL DE LA LB

Per al control de la llengua blava és bàsic el control del vector. Aquest s'ha de basar en l'ús d'insecticides ambientals en les àrees de pasturatge i exercici i en la utilització d'insecticides d'ús ramader en els llocs d'allotjament i transport. Aquests insecticides estan basats en piretrines potenciats amb butòxid de piperonil i, en el seu cas, amb repel·lents.

El problema d'aquests productes és que són efectius durant períodes de temps molt curts, de només quatre hores. També es poden fer servir ectoparasiticides, com la ivermectina.

Així mateix, es recomana al ramader que retiri tots els fems de l'explotació, ja que el Culicoides hi té predilecció, i que, en la mesura del que sigui possible, mantingui els animals a cobert, ja que està estudiat que els mosquits no entren en recintes tancats

(tot i que no deixa de ser recomanable cobrir les finestres amb teles mosquiteres).

Però qui podrà ser el principal factor d'eliminació del mosquit vector és el fred hivernal. En els darrers dies, les prediccions de l'Institut Nacional de Meteorologia apuntaven a un descens acusat de les temperatures, el que provocaria una disminució important de la població de culicoides. Probablement, sense vector no es produiran més brots de llengua blava durant aquest hivern, però caldrà creuar els dits i esperar a que la malaltia no rebroti a la primavera.

PER SABER-NE MÉS:

DEPARTAMENT D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA:

<http://www.gencat.net/darp/c/ramader/llengua-blava/llblav01.htm>

MINISTERI D'AGRICULTURA, PESCA I

ALIMENTACIÓ:

<http://rasve.mapyia.es/Publica/noticias/Noticia.asp?idNoticia=167>

OFICINA INTERNACIONAL D'EPIZOOTIES:

http://www.oie.int/esp/maladies/fiches/e_A090.htm

CENTRE DE RECERCA EN SANITAT ANIMAL DE CATALUNYA:

<http://www.cresa.es/>

LABORATORI DE LA UE DE REFERÈNCIA PER A LA LLENGUA BLAVA:

<http://www.iah.bbsrc.ac.uk>

hagi en el mercat vacunes modernes contra la LB.

Quins són els inconvenients de les vacunes actuals?

Primer, que no permeten distingir a l'animal vacunat de l'infectat, a més tenen cert poder patogènic residual en femelles gestants. També existeix una possibilitat, petita però no descartable, que es doni una recombinació amb soques de camp.

Existeixen recomanacions de vacunació a nivell europeu o mundial?

Existeix un document d'opinió de DG SANCO (Direcció General de la UE per als Assumptes de Sanitat i Consum), de l'any 2000, però no es fan recomanacions en concret, només es comenten les diferents opcions existents, deixant al criteri del país o de la comunitat autònoma l'elaboració del seu propi pla de vacunació, que després es sotmetrà a l'aprovació de la UE. Només s'indica que és millor no vacunar a animals gestants o quan hi hagi activitat de vectors culicoides (per que no hi hagi problemes de recombinació).

Quina estratègia vacunal es va seguir en els brots del 2000 i del 2003 de les Balears? Va ser efectiva?

En el brot del 2000 es va vacunar a finals d'any i es va revacunar a la primavera següent, quan no hi havia activitat de vectors, amb el serotip 2. En el 2003 es va vacunar amb el serotip 4. Es tractava d'impendir l'expansió de la malaltia. No es va vacunar la cabana vacuna. Va ser efectiu, però crec que ho va ser gràcies al fred de l'hivern i a les barreres geogràfiques, ja que es tracta d'illes.

S'ha d'acompanyar la vacunació del sacrifici dels malalts?

Bé, és una mesura que es pot prendre i que, de fet, es sol fer, però es tracta més d'una qüestió de benestar animal que de controlar la malaltia. A la UE en general hi ha la política de sacrificar als animals que manifesten un quadre clínic greu i que probablement moriran o quedaran molt afectats.

Cal vacunar als bovins o només els ovins?

Si es vol aturar l'extensió de la malaltia en una zona en la que es donen les condicions climàtiques adients i hi ha presència de vector, possiblement s'hauria de vacunar també al boví i cabrum, que actuen de reservori.

Quin tipus de pauta vacunal creus que s'hauria de seguir en aquest brot?

La veritat, penso que en aquest brot ja és massa tard per vacunar; s'ha perdut l'oportunitat de restringir la malaltia a una zona petita amb una vacunació d'emergència i ara que la malaltia està en zones molt àmplies és complicat, ja que s'haurien de fer vacunacions massives. Crec que no es prendrà aquest risc i probablement s'esperarà a que el fred acabi amb el vector. I si rebrota l'any que ve, caldrà veure quan, com i on ho fa abans de planejar la vacunació.

Què pensa de les mesures que l'Administració ha pres respecte aquest brot de llengua blava?

Crec que han estat lentes. S'ha arribat tard al control del focus inicial, i al final no s'ha vacunat de forma massiva al voltant del focus. A més, crec que durant aquests anys s'hauria d'haver investigat al laboratori la conveniència de la vacunació en vaques i altres espècies susceptibles, i aquesta investigació s'hauria d'haver fet molts anys abans de que es produís aquest nou brot. Considero que s'ha perdut un temps preciós.

El líder en Condroprotecció i el fabricant més gran a nivell mundial de Glicosaminoglicans, com el Condroitín sulfat, Glucosamina i Àcid Hialurònic.

Per problemes articulars en cavalls, BIOIBERICA comercialitza COSEQUIN Powder, producte nº 1 als EEUU, que gràcies a la seva exclusiva composició i a l'aval dels seus estudis clínics, garanteix una Condroprotecció basada en evidències científiques. COSEQUIN Powder està recomanat en cavalls amb artrosis, que tinguin una certa activitat esportiva, i és especialment útil en casos en els quals hi hagi més d'una articulació afectada.

BIOIBERICA
VETERINARIA

Es cierto, algunos caballos
jamás sufrirán infecciones por tenias.

EQUIMAX®

Ivermectina+Praziquantel

Ahora, EQUIMAX, con una sola dosis,
elimina los principales parásitos, incluidas las **tenias**.

Consulte con su veterinario el programa de desparasitación más adecuado para su caballo.

COMPOSICIÓN: 1 g contiene 18,7 mg de ivermectina y 140,3 mg de praziquantel. **VÍA DE ADMINISTRACIÓN:** Oral. **INDICACIONES Y ESPECIES DE DESTINO:** Tratamiento de infecciones mixtas del caballo, adultos y larvas, debidas a vermes redondos, vermes pulmonares, gastrófilos y cestodos (tenias). **POSOLÓGIA:** Una única administración de 200 µg de ivermectina y 1,5 mg de Praziquantel / kg de p.v. **MODO DE EMPLEO:** Ajustar la jeringa a la dosis necesaria y depositar la cantidad requerida en la parte posterior de la lengua. **CONTRAINDICACIONES:** No administrar a potros menores de 2 semanas de edad. No administrar el producto a yeguas cuya leche se destine al consumo humano. **TIEMPO DE ESPERA:** Carne: 35 días. **PRECAUCIÓN:** Lavarse las manos después de utilizar el fármaco. Evitar el contacto con los ojos. No comer, beber o fumar durante la manipulación del producto. **PRESENTACIÓN:** Caja con 1 jeringa. **PRESCRIPCIÓN VETERINARIA.** REGISTRO N°: 1479 ESP

Virbac
SALUD ANIMAL

Virbac España, S.A. • Ángel Guimerà, 179-181 • 08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona)
Servicio de atención al cliente 93 473 58 42 • infocliente@virbac.es • www.equimax-gel.com

ODONTOLOGIA

La influència dels canvis a la dieta

ACUPUNTURA

Una especialitat a l'alça

ESPECIAL CAVALLS

Revisió de les últimes tendències al món veterinari equí

EN PORTADA

LA SÍNDROME DEL NAVICULAR

La síndrome del navicular

Aquesta patologia és freqüent en les coixeses del cavall i presenta cinc manifestacions diferents, per això un bon diagnòstic diferencial és bàsic

JORDI GRAU. Veterinari d'èquids

Les coixeses relacionades amb la regió del navicular són freqüents en el cavall. Sovint es diagnostica dolor en l'os navicular, quan hauríem de parlar de patologia de la regió podotrocLEAR. Un diagnòstic precís d'aquesta síndrome permetrà donar el pronòstic i tractament més adequats. En la síndrome podotrocLEAR podem diferenciar cinc formes diferents: la lligamentosa, la tendinosa, l'osteoarticular, l'esclerosant i la quística. També podríem afegir una sisena forma que seria la mixta, combinació de les anteriors.

Per tal de diferenciar aquestes formes, explicarem breument els mètodes de diagnòstic més utilitzats:

1-Pinces de casc (per detectar per pressió

zones de dolor en el casc).

2-Flexió digital (interfalàngica, durant un minut amb trot consecutiu en línia recta. La flexió dolorosa es considera positiva).

3-Hiperextensió digital (amb tauló de 120 cm. Es realitza l'extensió fins a 45°).

4-Anestèsia digital baixa (nervi digital palmar medial i lateral).

5-Anestèsia intrarticular interfalàngica distal (An.Ia P2-P3).

6-Radiologia i ecografia.

FORMA LLIGAMENTOSA

En aquesta forma els lligaments afectats són els lligaments sesamoideos colaterals (també anomenats suspensors del navicular) i el lligament sesamoideo distal o impar. La coixesa és més evident en terrenys tous i no acostuma a ésser bilateral ni millora al treballar. Entre els mètodes de diagnòstic

destaquem la hiperextensió positiva (dolorosa). L'anestèsia digital baixa és positiva, tot i que l'anestèsia intrarticular P2-P3 serà negativa (control abans dels 10 minuts). A la radiologia s'observaran *spurs* en cantell dorsal del navicular (crònic), calcificacions del lligament imparell en cantell ventral (forma de fragments (crònic). Es realitzarà ecografia transranilla per fer comparació contralateral del lligament afectat. Depenent de la zona on es localitzi la lesió, la coixesa serà més evident al donar corda a mà contrària (zona lateral) o a la mateixa mà (zona medial).

El tractament serà principalment ortopèdic: utilització de ferradura amb pinça retallada per facilitar la sortida i treure tensió de la zona afectada. Si l'animal ha de treballar principalment en terrenys tous es ferrarà amb branca de la ferradura més am-

ple en el costat de la lesió. Per contra, si l'animal ha de treballar en terrenys durs, és suficient amb una ferradura més alta en els talons.

FORMA TENDINOSA

Es la forma amb pitjor pronòstic. Es tracta d'una tendinitis de tendó flexor profund a nivell de la zona de contacte amb el navicular (a través de la seva bursa) amb les conseqüents adherències.

La coixesa serà evident tant en terrenys durs com tous, encara que és freqüent veure-la de forma més marcada en terreny tou i a mà contrària.

Entre els mètodes de diagnòstic més destacables observem una hiperextensió molt positiva. Anestèsia digital baixa positiva però anestèsia intrarticular P2-P3 negativa (control abans dels 10 minuts). El diagnòstic definitiu l'aconseguim fent una ecografia trans-ranilla. També en la radiografia (vista sky-line) es poden veure canvis destacables (en situació acadèmica es pot realitzar una radiografia de contrast de la bursa per veure les alteracions de la superfície flexora del navicular).

Pel que fa al tractament, en aquest cas el ferratge aconsellat serà una ferradura d'ou compensada, que impedeix que baixin els talons, amb una pinça molt retallada, que facilita la sortida. També es pot infiltrar la bursa del navicular amb acetat de triamcinolona (16 mg).

FORMA OSTEOARTICULAR

En aquesta forma sí es troba afectat l'os navicular en sí i l'articulació interfalàngica distal. És una forma degenerativa i acostuma a

Tractaments coadjuvants

En qualsevol d'aquestes formes es poden fer servir tractaments coadjuvants com l'aplicació de revulsius a nivell de la corona per afavorir el creixement del casc (a més de l'efecte analgèsic, al tenir major creixement del casc facilita al ferrador el poder treballar de forma més còmoda, amb més marge) o l'aplicació de gel o fred durant 15 minuts després del exercici, que ajuda a minimitzar la inflamació de la zona. O bé treballar el cavall principalment en petits galops per no forçar en la fase posterior del pas la pressió sobre la regió podotrocLEAR. Com a tractament d'última elecció resta la neurectomia.

ser bilateral. La coixesa és més evident en terrenys durs, i en el cercle a la mà corresponent. Com a mètodes de diagnòstic, en primer lloc les pinces de casc són positives a talons. També és positiu la flexió i hiperextensió, l'anestèsia digital baixa i l'anestèsia intraarticular interfalàngica distal. La realització de radiografies es necessària per arribar al diagnòstic i per avaluar el grau

intrarticulars de la interfalàngica distal amb àcid hialurònic i corticoides, que poden complementar-se amb utilització de bifosfonats per via endovenosa.

FORMA QUÍSTICA

Encara no es sap si es tracta d'un problema de desenvolupament (osteocondrosi) o d'un problema de tipus degeneratiu. La coixesa és més evident en terrenys durs. Per diagnosticar-la, l'anestèsia digital baixa és positiva i la intrarticular també

però, a diferència amb la forma osteoarticular, el temps necessari per la desaparició de la coixesa és major. La hiperextensió i la flexió són positives encara que de forma menys evident que en les formes lligamentoses i tendínea (la hiperextensió) i que l'osteoarticular (la flexió).

Per tractar-la, el ferratge ha de facilitar la sortida i ser esmorteïdor. El tractament mèdic consisteix en aines orals i infiltracions amb corticoides i àcid hialurònic de la interfalàngica distal i/o de corticoides a la bursa del navicular.

El pronòstic és desfavorable per la curta resposta a les infiltracions.

Per a qualsevol de les formes esmentades, és necessari tenir en compte que el ferratge es una part molt important del tractament i que no només ens afecta a la zona desitjada sinó que també estarà influïnt sobre altres estructures. Així doncs, amb aquest tipus de ferratge ortopèdic s'exigeix un sobreeforç al lligament suspensor de la garreta i al tendó flexor superficial, per la qual cosa s'haurà de controlar aquest fet en revisions posteriors.

La forma tendinosa, una tendinitis del flexor profund, és la de pitjor pronòstic

d'afectació (classificació de l'I al 4). La visió més típica es la de les fossetes sinovials del navicular engruixides i augment del seu nombre, adquirint forma de lollypop.

Tractament: En el ferratge és important facilitar la sortida arrodonint la pinça (efecte rolling) i retardant la ferradura, amb plantilles per esmorteir el xoc. El tractament mèdic consisteix en aines orals (fenilbutazona principalment). Cal fer infiltracions

La forma esclerosant

En la forma esclerosant els signes clínics són iguals als de la forma osteoarticular però, al realitzar-se les radiografies (sobretot en la lateromedial), el que s'observa és una esclerosi del navicular (pèrdua de contrast entre cortical i medullar de l'os). En aquest cas, el ferratge ha de fer sobretot una funció esmorteïdora i amb ferradura compensada. S'administren productes sistèmics per augmentar la vascularització (isoxuprine).

La importància de l'odontologia

El canvi de dieta en els cavalls ha tingut repercussions greus en l'aparell dental, per la qual cosa la figura del dentista equí és indispensable

MATILDE DUCH. Veterinària d'èquids

L'odontologia equina està de moda, i el dentista s'està convertint (com el veterinari de capçalera o el ferrador) en peça clau de la cura del cavall per a molts genets i criadors. Tot i així, l'odontologia no és una ciència nova, sinó que està gaudint en l'actualitat d'un procés de redescobriment. Existeix bibliografia i instruments d'odontologia equina força avançats de principis del segle XX. Aleshores el cavall era un element clau en la vida de l'home: motor en el treball i mitjà de desplaçament habitual.

Els seus requeriments energètics eren molt elevats, i el seu rendiment, vital en l'economia. Per això, la cura del seu aparell masticatori era una necessitat i una prioritat, per a optimitzar l'aprofitament dels nutrients. Amb la revolució industrial, la importància del cavall com força motora va caure en picat i, avui en dia els requeriments energètics dels nostres cavalls rarament són tan elevats.

Hi ha dues raons que expliquen el recent resorgiment de l'odontologia equina: la primera és el descobriment de les enormes implicacions que els problemes odontològics tenen en el rendiment esportiu. La segona és l'actual règim alimentici de la majoria dels èquids domèstics.

RAONS PER ANAR AL DENTISTA

Els cavalls necessiten dentista perquè són animals que estan dissenyats per a mastegar herba de 12 a 18 hores al dia. Durant mil·lennis, els cavalls han passat la major part de la seva vida arrancant bris d'herba amb els seus incisius i triturant-les amb els seus premolars i molars. Però avui en dia, la majoria dels nostres cavalls viuen estabulats, o en tancats sense pastura natural: reben aliments pretallats i molt rics en energia, que consumeixen ràpidament.

El cavall és un animal hipsodont.

Els cavalls són hipsodonts, és a dir, tenen dents amb una llarga corona de reserva, que va erupcionant al llarg dels anys. Abans, les dents es desgastaven per fregament entre elles i per l'alt contingut en minerals del sol (molt abrassius) que s'ingereixen barrejats amb l'herba. Amb la dieta actual, aquest desgast no es produeix i conseqüentment es van perfilant

peces dentàries de mida excessiva, irregulars i amb puntes massa afilades, que limiten la capacitat de mastegació i els moviments mandibulars. A més, el no desgast dels incisius provoca la separació de les tables molars, creant greus problemes en la mastegació i tensió en l'articulació temporomandibular i a la zona cervical.

Per altra banda, el cavall no és un animal dissenyat per dur una embocadura. Els ferros molts cops forcen la mucosa de la comissura dels llavis contra els premolars (sovint molt afilats i tallants), pessigant-la i provocant incomoditat i, molts cops, doloroses ferides.

L'odontologia equina moderna va molt més enllà del típic "llimar les puntes". Actualment, el que es pretén és evitar la formació de ferides en la mucosa bucal i lingual i maximitzar la llibertat de moviment anteroposterior i lateral de la mandíbula. També es vol millorar el contacte entre les tables dentàries mandibulars per optimitzar la mastegació i aconseguir el màxim grau de confort en el contacte amb l'embocadura. Per altra banda, el dentista haurà d'evitar o alleugerir el dolor en l'articulació temporomandibular.

¿Quin és el treball bàsic?

El treball bàsic consisteix en:

- Llimat de puntes
- Modelat de seients de bocada (arrodonejament dels segons premolars)
- Reducció de ganxos o rampes en segons premolars.
- Reducció de ganxos o rampes en últims molars
- Reangulació i reequilibrat de las arcades molars (escalons, ondulacions, vores transversals excessives)
- Reducció i/o reangulació d'incisius (especialment en casos de braquignatisme mandibular)
- Extracció de dents de llop.
- Extracció de dents de llet retinguts (incisius o molars).

Prevenició d'úlceres gàstriques

Aquesta patologia afecta el 90% de cavalls de carreres en competició i depèn tant de factors de dieta com de maneig

ANA MORCARTE. Veterinària. Merial Laboratoris S.A.

La prevalença de les úlceres gàstriques és de més del 90% dels cavalls de carreres en competició i del 78% en els cavalls en entrenament. Les úlceres gàstriques es troben també en el 50% dels poltres joves i en el 60% dels cavalls d'esport de qualsevol disciplina (salt, doma, complet...). Tots els cavalls de qualsevol raça i activitat són susceptibles de patir úlceres gàstriques.

PREVENCIÓ I TRACTAMENT

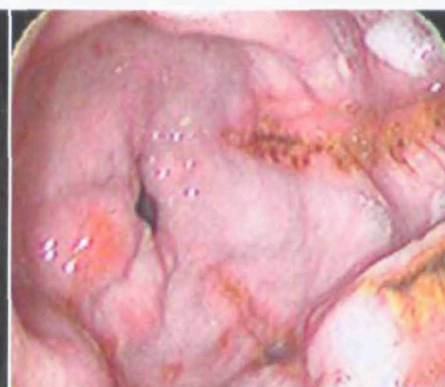
Per a prevenir l'aparició de les úlceres cal manejar al cavall en les condicions més similars possibles a les de la seva vida en estat natural: limitar les fonts d'estrès, deixar accés lliure a l'herba o al farratge i fraccionar les racions de gra o pinso. Aquestes recomanacions són sovint difícils d'aplicar, sobretot per als cavalls de carreres i d'esport. En aquests cavalls que presenten símptomes clínics es recomanen tractaments terapèutics per disminuir la producció d'àcid gàstric.

Els tractaments amb antiàcids són ineficaços o impracticables per la seva elevada freqüència d'administració. Els medicaments utilitzats per a protegir la paret de l'estómac, com el sucralfat, només estan indicats en úlceres glandulars o duodenals, no en les escamoses. Són poc eficaços, s'han

ZONA D'APARICIÓ

La major part de les úlceres es donen en la zona superior o escamosa de l'estómac (en concret, en la zona adjacent al *margo plicatus*), després d'un contacte de 24 hores amb l'àcida. La dieta afecta a la prevalença de les úlceres gàstriques, però també hi ha altres factors de maneig que afavoreixen l'aparició.

GASTROSCOPIA

Degut a la manca de signes externs clars, només una gastroscopia permet visualitzar l'existència i la gravetat de les úlceres. Aquest examen s'ha de realitzar amb l'animal en dejuni durant sis o vuit hores. Cal un endoscopi de més de tres metres per arribar a la porció escamosa de l'estómac en el cavall adult.

d'administrar molt freqüentment (de cinc a sis cops al dia) i tenen una durada d'acció molt reduïda. Sí són recomanables per a algun tipus d'úlceres dels poltres. Altres medicaments, com la ranitidina a 6,6 mg/kg, han demostrat una eficàcia mitjana per disminuir l'àcida gàstrica, però han de ser administrats cada sis hores. Més recentment s'ha desenvolupat i registrat per a cavalls un omeprazol en pasta oral. Només

la formulació original ha demostrat aconseguir resultats uniformes i fiables, degut a la seva major biodisponibilitat. S'administra un sol cop al dia, provoca una disminució de l'àcida gàstrica i, en el 99% dels casos, una curació o millora significativa de les úlceres gàstriques. El tractament dura quatre setmanes i amb una continuació durant altres quatre setmanes a meitat de dosi es redueix l'aparició de recidives.

GastroGard™
(37 %omeprazol) Pasta Oral Para Caballos

Sólo GastroGard™ cura con total eficacia y seguridad las úlceras gástricas del caballo

- Todos los caballos de cualquier raza y actividad, son susceptibles de padecer úlceras gástricas.
- El primer y único tratamiento registrado para curar úlceras gástricas.
- Cura el 99% de los caballo en 4 semanas.
- Fácil administración: 1 dosis diaria.

L'acupuntura, una especialització a l'alça

Aquest tractament, segur i amb pocs efectes secundaris, millora la tonicitat muscular

DOLORES PUERTAS

Veterinària d'èquids.
IVAS Diplomate.

L'acupuntura es basa en la inserció d'agulles en punts específics del cos per aconseguir un efecte curatiu. Aquesta tècnica s'utilitza a la Xina des de fa uns 3000 anys per tractar alguns mals. La medicina tradicional xinesa s'utilitza tant com medicina preventiva com per medicina curativa i pal·liativa.

Avui en dia, l'acupuntura s'utilitza a tot el món, individualment o acompanyada de tècniques de medicina occidental, per tractar alguns tipus de malalties en moltes espècies d'animals domèstics i en animals exòtics. Tot i que no ho cura tot, és molt efectiva pels casos en els que està indicada.

L'acupuntura veterinària moderna utilitza agulles d'acupuntura, agulles hipodèrmiques, agulles per a punts de sagnat, electroacupuntura, calor, massatge i làser de baixa potència per a estimular els punts.

REEQUILIBRAR ENERGIES

Segons la medicina tradicional xinesa, la malaltia és el resultat del desequilibri energètic del cos. L'acupuntura s'encarrega d'equilibrar aquesta energia i ajudar al cos a l'autocuració.

L'energia del cos circula per dotze meridians diferents i es superficialitza a través dels punts d'acupuntura, els quals poden tenir variades i diferents funcions.

Es podria pensar que l'acupuntura, a l'utilitzar agulles, podria ser dolorosa. En grans animals es pot produir una mica de dolor, sobretot en el moment de traspasar la pell. Però quan els pacients s'hi habituen,

en la seva majoria no els molesta la punció, ja que l'agulla és molt fina. I en tots els casos, tant en petits com grans animals, un cop l'agulla està emplaçada al seu lloc no ha de ser dolorosa. Per il·lustrar aquesta afirmació, cal esmentar que molts animals es relaxen o fins i tot s'adormen amb les agulles posades. Tot i això, el tractament amb acupuntura pot provocar endormiscaments, rampes o sensacions semblants a petites corrents elèctriques que poden resultar desagradables pels animals.

TRACTAMENT SEGUR

L'acupuntura és una de les formes més segures de tractament mèdic per a animals sempre que sigui administrada per un veterinari especialitzat. Els efectes secundaris són poc freqüents, tot i que cap la possibilitat de que es donin. A vegades pot haver un empitjorament durant les 48 hores següents al tractament, mentre que altres animals poden presentar un estat de somnolència o letàrgia les 24 hores posteriors a la teràpia. Però el que aquests

efectes indiquen és que s'està donant un canvi fisiològic i que tot seguit hi haurà una millora.

La duració i la freqüència de les sessions d'acupuntura dependran del pacient i del mètode d'estimulació que utilitzi el veterinari acupuntor. Per exemple, quan es fa servir l'estimulació individual, que consisteix en treballar un únic punt d'acupuntura, el tractament pot durar des de 10 segons fins a 30 minuts.

Pel que fa a la freqüència de les sessions, aquesta depèn del tipus de lesions a tractar. Quan es tracta d'un problema simple agut

Diplomatura internacional

L'any 2005 s'impartirà a Barcelona la I Diplomatura Internacional d'Acupuntura Veterinària, amb la que es pretén proporcionar al veterinari clínic la possibilitat d'utilitzar una eina més, l'acupuntura, tant pels seus mètodes diagnòstics com per a els seus tractaments. Es tracta d'un títol reconegut a nivell internacional per la International Veterinary Acupuncture Society (IVAS, <http://www.ivas.org/>).

El curs s'imparteix durant 20 caps de setmana (no consecutius) i hi ha un examen final preparat per la IVAS.

El professorat és internacional: hi participen professors europeus i nord-americans, com el Drs. P. Rogers (Irlanda), A. Snijders (Holanda), E. Van den Bosch (Bèlgica), A. Thorensen (Noruega) i L. Boggie (EUA). Aquesta diplomatura consta de 152 hores teòriques i 80 hores pràctiques. Està destinada exclusivament a veterinaris i les places són limitades.

També existeixen altres cursos d'acupuntura veterinària, com el master organitzat per la Universitat de Saragossa, que dura dos anys i que ha iniciat la seva primera edició aquest 2004.

L'acupuntura es basa en el reequilibri de les energies del cos.

com pot ser una torçada, probablement només serà necessari una sessió d'acupuntura. Però quant més crònic sigui el problema, més sessions necessitarà.

Quan és necessari més d'un tractament, generalment s'inicien de forma intensiva per obtenir una màxima eficàcia. Es sol començar amb d'un a tres cops a la setmana durant de quatre a sis setmanes. La resposta al tractament es podrà començar a apreciar entre la primera i la tercera sessió. Però la resposta de màxima efectivitat sol ser entre la quarta i vuitena sessió.

En molts animals amb problemes crònics

està indicat fer un manteniment de dos a quatre sessions a l'any.

ANIMALS DE COMPETICIÓ

L'acupuntura també es pot utilitzar com a tractament preventiu, per millorar les condicions de tonicitat de músculs, tendons i lligaments de manera que siguin més resistents a les lesions.

Els animals de competició, que estan sotmesos a un fort règim d'entrenament, es poden beneficiar dels efectes de l'acupuntura mitjançant sessions que poden tenir una freqüència que inclogui d'un cop al mes a dos cops a la setmana, segons la intensitat de l'entrenament i de les condicions de l'atleta. Tant als Estats Units com a molts països d'Europa, és freqüent l'ús de l'acupuntura per a atletes professionals i amateurs.

Com a conclusió, cal a dir que l'acupuntura no és la panacea, però el que sí puc afirmar en base a la meua experiència és que aquesta tècnica, que dona un altre enfocament a la malaltia, pot aportar molt en el moment d'emetre un diagnòstic i és una altra eina que podem emprar per arribar a la curació o al consol d'alleujar patologies per a les quals encara no tenim solucions resolutives al cent per cent mitjançant l'ús de la medicina occidental.

En quins casos està indicat aquest tractament?

L'acupuntura està indicada per a problemes funcionals, com poden ser les paràlisis i inflamacions d'origen no infeccios (com les al·lèrgies, i dolor). En petits animals, s'utilitza sobretot per problemes generals com problemes músculo-esquelètics, artritis i patologies de discs vertebrals.

També està indicada per patologies de pell, com el lick granuloma, i per problemes respiratoris, com l'asma feli.

Finalment, l'acupuntura és efectiva en problemes gastrointestinals, com les diarrees, i algunes alteracions de la reproducció.

Pel que fa als cavalls, l'acupuntura s'utilitza freqüentment en casos de problemes músculo-esquelètics, com dolor en el dors o dolor del nervi ciàtic. La pràctica habitual m'ha portat a tractar aquests casos combinant l'acupuntura amb la quiropràxia: primer ajustant les articulacions de la columna vertebral i després eliminant el dolor muscular amb acupuntura. L'acupuntura també funciona en patologies del sistema nerviós, com la paràlisi del nervi facial. En aquests casos, recomano utilitzar homotoxicologia injectant en el punt d'acupuntura. En els casos relativament aguts els resultats són excel·lents.

Altres patologies en que es recomana l'ús de l'acupuntura són les alteracions de la pell, com les dermatitis al·lèrgiques, els problemes respiratoris (com en el cas dels cavalls saganadors o patologies gastrointestinals (per exemple, còlics no quirúrgics, diarrees, gastràlgies i úlceres d'estómac). Finalment, l'acupuntura està indicada per a alguns problemes reproductius.

A més a més, l'acupuntura també pot tractar algunes lesions esportives, així com ajudar a que els músculs, tendons i lligaments estiguin en millors condicions i siguin més resistents a les lesions.

Patologia ocular del gos geriàtric

Els problemes oculars que afecten a les mascotes d'edat avançada poden representar una pèrdua en la seva qualitat de vida o ser senyal de l'existència de malalties sistèmiques

EVA ABARCA
Veterinària
Ars Veterinària (Barcelona).

La següent revisió es presenta esquematitzada, descrivint les afeccions més freqüents en cada estructura ocular. Pel que fa a la òrbita, un dels problemes que es presenten més sovint és la exoftàlmia derivada d'un procés retrobulbar. Els signes clínics d'un problema retrobulbar, ja sigui inflamatori o neoplàsic, són secundaris a l'efecte massa: exoftàlmia, estrabisme, protusió de la membrana nictitant, quemosi i dolor a l'obertura de la boca^{2,3,4}. Les causes més freqüents són les neoplàsies i els processos inflamatoris (cel·lulitis, abscessos). En aquests últims, l'extensió de problemes dentals és freqüent⁵.

Els tumors poden tenir com origen qualsevol dels teixits de l'òrbita, però també poden ser per extensió d'estructures adjacents (nasal, sinusal, bucal). El 75% dels casos es classifiquen com malignes i infiltratius^{3,4}.

És crucial realitzar un diagnòstic definitiu. Per a això podem utilitzar l'ecografia retrobulbar, la citologia amb agulla fina, les radiografies de crani, MRI i TAC^{3,4}.

Pel que fa a l'enoftàlmia, la més representativa en animals geriàtrics és la produïda per la pèrdua senil del coixinet de greix de l'espai retrobulbar^{6,7}.

PROBLEMES DE PARPELLES

Les neoplàsies de parpelles es localitzen en les glàndules de meibomi, essent principalment adenomes⁷. La complicació possible és la fricció sobre la còrnia, amb epifora i ulceració⁸. L'únic tractament curatiu és la cirurgia⁸.

A més, existeix un tipus d'entropion característic que afecta als gossos geriàtrics. La raça més representativa és el cocker spaniel⁶. Degut a la pèrdua senil del greix retrobulbar i l'atròfia de la musculatura palpebral, es produeix entropion lateral de la parpella superior⁷. Aquests gossos solen presentar-se a la consulta per dermatitis crònica en l'àrea peri-ocular, triquiasis i ulceració corneal⁶.

En gossos geriàtrics també està descrita la lagoftàlmia associada a alteració del nervi facial (NC VII)⁷. Les causes descrites d'aquesta paràlisi en animals geriàtrics són neoplàsiques, inflamatòries i idiopàtiques⁶. No cal oblidar que la glàndula lacrimal principal està innervada per la branca parasimpàtica del NCVII. Secundàriament es produeix queratopatia d'exposició i ulceració. En casos greus es pot plantejar la tarsorràfia temporal.

PATOLOGIES DE LA CÒRNIA

La còrnia està formada funcionalment per la pel·lícula lacrimal, epiteli, estroma, membrana de Descemet i endoteli. L'envelliment causa alteracions en cadascuna d'aquestes capes.

Pel que fa a la pel·lícula lacrimal, l'alteració quantitativa és freqüent. L'etiopatogènia és multifactorial però la causa autoimmunitària segueix sent la més freqüent. Com conseqüència de la queratoconjuntivitis seca, l'epiteli corneal s'altera, augmenta de gruix i es queratinitza. Posteriorment hi ha infiltració subepitelial, migració pigmentària i neovascularització⁶. Funcionalment, hi ha pèrdua de visió i en les primeres fases blefarospasm. El tractament és mèdic i consisteix en

Bibliografia emprada

1. Slatter D. (2001). In: *Fundamentals Of Veterinary Ophthalmology*, 3rd Edition, Saunders Editorial, pp 565-600.
2. Spiess, B. In: *Veterinary ophthalmology*, 3rd edn. Ed K.N. Gelatt. Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia, pp 511-533.
3. Attali-Soussay K., Jegou, J., Clerc. *Retrobulbar tumors in dogs and cats: 25 cases*. *Veterinary Ophthalmology* 2001; 4: 19-27.
4. Ramsey D., Marretta S. *Ophthalmic manifestations and complications of dental disease in dogs and cats*. *Am Anim Hos Assoc*. 1996; 32:215-24.
5. Fischer C.A. *Geriatric Ophthalmology*. The Veterinary Clinics of North America. Vol 19 n°1 1989; 103-123.
6. Chadiou G., et al. *Oftalmologia Geriàtrica del perro y del gato*. 1ª Ed. 2000 pag 81-98.
7. Pizzarini S. *Calafic keratopathy in geriatric patients*. Comunicació llibre. 34th Annual Conference ACVO Idaho 2003.
8. Narfstrom K. (1999) *Diseases of the canine ocular fundus*. In: *Veterinary ophthalmology*, 3rd edn. Ed K.N. Gelatt. Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia, pp 869-930.

Predisposició racial.
El xihuahua, el shit-zu, el
caniche i el lhasa apso
tenen predisposició racial
a presentar atrofia senil.

immunomoduladors (ciclosporina A 0,2-2%, tracolimus 0,03%)¹ i lacrimomimètics.

La queratopatia càlcica consisteix en un acúmul de cristalls de calci en localització subepitelial i estromal anterior⁷. Clínicament el primer signe és la fotofòbia. El procés sol ser bilateral i no és rara l'aparició d'úlceres. El tractament mèdic descrit és la instil·lació de solució d'EDTA associat a tractament quirúrgic (queratectomia). La darrera estructura és l'endoteli, una capa monocel·lular amb una densitat cel·lular en el gos jove de 2.800 cel/mm² que va disminuint amb l'edat. La capacitat de regeneració és inexistent, el que explica l'aparició de descompensacions endotelials^{6,7}. Clínicament s'observa edema estromal important. La complicació més freqüent és l'aparició de bulles subepitelials que evolucionen a úlceres^{6,7}.

ÚVEA I CRISTAL·LÍ

L'atrofia senil d'iris es produeix per l'aprimament de l'estroma de l'iris. En casos avançats, l'iris presenta veritables orificis (imatge en teranyina) i es produeix fotofòbia amb la llum intensa. Existeix una predisposició racial en xihuahua, shit-tzu, caniche i lhasa apso⁶.

Les neoplàsies de l'úvea anterior poden ser secundàries o primàries. Dins dels tumors secundaris, el més freqüent és el limfiosarcoma. La presentació clínicament és la d'uveïtis amb hipopion, hipotensió i miosi^{1,6}. Els tumors primaris més freqüents són els melanomes (iris i cos ciliar) i en segon lloc l'adenoma o adenocarcinoma de l'epiteli ciliar. L'exploració d'aquests pacients permet observar una massa. Altres presentacions clíniques són hifema recidivant, uveïtis i luxació de cristal·lí amb glaucoma secundari^{1,6,7}.

Pel que fa al cristal·lí, les patologies més freqüents són l'esclerosi i les cataractes senils. L'esclerosi es produeix degut a que, donada la formació contínua de fibres del cristal·lí, amb l'edat es dona una condensació en la zona nuclear. Aquest procés, conegut com esclerosi del cristal·lí, no necessita tractament. Només en els casos d'una esclerosi avançada es podria veure afectada l'agudesia visual⁷.

Les cataractes senils es donen perquè amb l'edat es produeix una modificació de la composició i de la síntesi de les proteïnes⁶ que explica la formació de les cataractes senils, si bé la formació de cataractes és un procés multifactorial. L'únic tractament eficaç per a una cataracta és el quirúrgic⁷.

Les patologies més freqüents del vitri i del fundus

El vitri és un gel transparent format per fibres de col·lagen, fibrocits i hialocits⁷. Ocupa dos terços del volum ocular. Degut a l'envelliment, es produeix una líquefacció que es tradueix en una pèrdua de la seva transparència i en una tendència a col·lapsar-se. Com a problema secundari, es pot separar de la retina i apareix la tendència al desprendiment⁷.

D'altra banda, la sinquisi centellejant és una degeneració metabòlica produïda per un acúmul de partícules de colesterol. Sol ser una troballa a l'examen ocular; durant el qual s'observen partícules brillants flotant en el vitri, que no es mouen amb el globus ocular⁷.

Senyals d'alarma.

A vegades les lesions oculars indiquen l'existència de malalties sistèmiques.

Una altra patologia del vitri és la hialosi asteroide. Es tracta d'un acúmul de partícules d'origen lipídic o càlcic. En aquest procés es visualitzen partícules blanquinoses i esfèriques que es mouen acompanyant al moviment del globus ocular^{5,6}.

Respecte a les patologies que afecten el fundus de l'animal de companyia geriàtric, les més significatives són les degeneracions hereditàries de la retina i les malalties sistèmiques. Les primeres són un grup de malalties classificades en funció de la raça i edat d'aparició. Si bé són alteracions que es donen en animals relativament joves, a vegades trobem casos en pacients d'edat avançada, com per exemple caniches nans. La formació de cataractes secundàries a aquest procés està clarament descrita⁸.

A vegades les lesions oculars són senyal d'alarma de l'existència de malalties sistèmiques. Solem trobar lesions vasculars (hemorràgies preretinitianes o intraretinianas), desprendiments de retina de tipus bullós o exudatiu. Aquests signes poden ser per causes inflamàtores (coriorretinitis) no específiques de l'edat. Les causes metabòliques més freqüents en animals geriàtrics associades a aquestes lesions són: síndrome d'hiperviscositat, coagulopaties, policitemia i hipertensió arterial^{6,7}.

En perill d'extinció

Un informe demostra que cada cop hi ha més espècies amenaçades

MARÍA JOSÉ VIÑAS. Redacció

La Llista Vermella d'Espècies Amenaçades, publicada el novembre, alerta que la terra pateix "una pèrdua de biodiversitat sense precedents". En el món hi ha més de 15.633 espècies d'animals i plantes amenaçades, 5.543 més que el 2000. Concretament, a Espanya hi ha un centenar d'espècies en perill. Aquesta tendència a l'alça és preocupant, segons la Unió Mundial de la Conservació (IUCN, en les seves sigles en anglès), l'organisme internacional que avalua la biodiversitat cada any.

La llista del 2004 és la primera gran actualització des del 2000 i revela que hi ha 5.543

noves espècies amenaçades (un 55% més que fa quatre anys). El coordinador d'IUCN, Craig Hilton-Taylor, adverteix que la xifra real d'espècies en perill d'extinció pot ser major, ja que "moltes són impossibles d'analitzar".

Les espècies en perill van "des del poderós tauró fins a la humil granota", segons la IUCN. El 18% de taurons i rajades estan en perill i en el termini d'un any s'ha extingit l'olivo de Santa Elena o el corb hawaïà. Altres 208 espècies figuren com

"possiblement extingides". La causa sol ser l'home (mitjançant la caça o la deforestació). La llista alerta del perill per a les espècies de les profunditats marines, que s'enfronten a la sobreexplotació. D'altra banda hi ha casos esperançadors, com el del rinoceront blanc, que va estar en perill d'extinció i s'ha recuperat.

Pel que fa a Espanya, la llista assenyalava 155 espècies amb algun grau d'amenaça: des de l'àliga imperial o el linx, fins a una petita flor anomenada blau de Serra Nevada.

LES ESPÈCIES EN PERILL VAN DES DEL PODERÓS TAURÓ BLANC FINS A LA HUMIL GRANOTA

BREUS

Creat el primer robot antiescarabats

Un equip europeu de científics ha desenvolupat un robot que aconsegueix infiltrar-se entre els escarabats i interactua amb ells com si fos un membre més de la seva espècie. És la primera vegada que un autòmat aconsegueix enganyar a un grup d'animals al fer-se passar per un d'ells. L'escarabat artificial, anomenat InsBot, fa la mateixa classe de moviments i té la mateixa conducta social que els insectes amb qui conviu. A més, està impregnat de feromones. Amb els escarabats, aquesta classe de projectes podrien servir en el futur per eradicar plagues, però es pretén més endavant utilitzar robots per a controlar altra classe d'animals.

La Federació d'Hípica vol implicar la Seguretat Social en teràpies amb cavalls

Un cop demostrats els beneficis de la hipoteràpia (sessions terapèutiques amb cavalls), la Federació Catalana d'Hípica vol aconseguir la implicació de les administracions i que aquest tipus de tractament sigui parcial o totalment subvencionat per la Seguretat Social, com ja es fa en altres països europeus. El seu millor argument és que la hipoteràpia és ideal per persones amb disminucions físiques i psíquiques i en especial per a nens amb problemes d'integració.

BMW treu al mercat els primers cinturons de seguretat per a gossos

Ara que és obligatori el cinturó de seguretat en el seient de darrera, on solen viatjar els gossos, BMW presenta els primers dispositius adaptats per mascotes, que normalment viatges sense lligar a la part posterior del vehicle. De moment s'ofereixen per a tres mides de gossos a un preu aproximat de 118 euros.

El Zoo supera el seu rècord de reproducció en captivitat

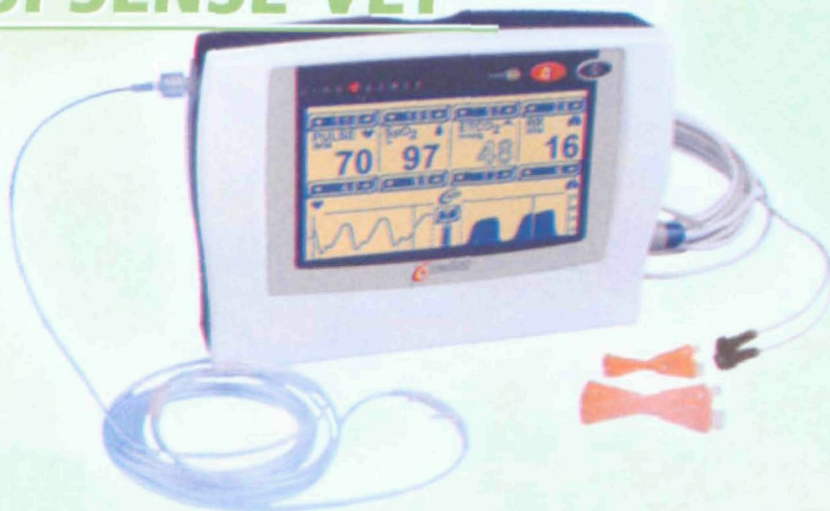
En els darrers dotze mesos hi ha hagut 593 naixements al Zoo de Barcelona, un rècord absolut en la història del parc. Entre les cries destaquen per la seva popularitat les nétes bessones de Floquet de Neu, Kiri i Kera, que van néixer el 26 d'agost. La més important cria, però, és una impala de cara negra, una espècie en perill d'extinció.

Més de mil sancions a amos d'animals per infraccions

La Guàrdia Urbana de Barcelona va imposar, en una campanya especial que va durar del 2 al 14 de novembre, un total de 177 multes a propietaris d'animals. La campanya estava destinada a propiciar el comportament correcte de les mascotes en els espais públics de la ciutat. A més a més, els membres de la Guàrdia Urbana van imposar 958 denúncies condicionals, que atorguen a l'infractor un període de deu dies per corregir les anomalies detectades i poder així lliurar-se de la multa. Del total de les 1.135 sancions, 82 es van imposar a amos de gossos considerats potencialment perillosos i corresponen a diverses infraccions com no disposar de l'assegurança de responsabilitat civil, no complir amb els requisits administratius establerts i passejar a l'animal sense morrió.

CAPNÓGRAFO RESPSENSE-VET

- Pantalla táctil con amplia curva ventilatoria, Et CO₂ y RPM
- Alarmas sonoras y visuales, ajustables directamente en pantalla
- Funcionamiento conectado a la red y baterías. (5 horas de autonomía)
- Claro, fiable y ligero (800 gr.)
- OPCIONAL: Pulsioximetría y soporte para carro de anestesia

RESPIRADOR HALLOWELL

- Respirador automático con doble campana
 - Adulta: 0-1600cc
 - Pediátrica: 0-300cc
- Control mediante sistema volumétrico limitado por la presión intraalveolar con gran facilidad de adaptación y manejo
- Alarma de sobrepresión y de pérdida de presión
- Control de Resp/min, volumen y límite de presión intraalveolar
- Interruptor de lapso inspiratorio
- Adaptable a equipos de anestesia de cualquier marca

DRÄGER VAMOS

- Monitor de capnografía, N₂O, pulsioximetría y gases anestésicos
- Capnógrafo robusto y fiable con aspiración de muestras de 150 ml/min
- Pantalla luminosa de gran contraste que permite visualización desde cualquier ángulo
- Medición de 5 gases anestésicos
- Prácticamente sin consumo de fungibles
- Tres modelos: Vamos CO₂+N₂O+HR,+SpO₂
Vamos Premium CO₂+N₂O+5 gases anestésicos
Vamos Premium Plus CO₂+N₂O+HR,+SpO₂+5 gases anestésicos
- **GARANTÍA** y producto **DISTRIBUIDO** en exclusiva para toda España por AGRUPACIÓN SERVIVE-RADITEC S.L.

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

ADVANCE
VETERINARY

laboratorios
anabiol, s.a.

AVID

Bayer HealthCare

Boehringer
Ingelheim

ALERGOVET

Alcyon
FARMACIA

asefis

Servicios Fiscales Veterinarios

CALIER

B BRAUN
SHARING EXPERTISE
División Veterinaria

DIVASA
FARMAVIC, S.A.

VETERINARIS i el seus clients
els desitgen

**FELIÇ
ANY 2005**

s.p. veterinaria, s.a.

intervet

invesa

Pfizer Salud Animal

NOVARTIS

Virbac
SALUD ANIMAL

NOREL & NATURE
NUTRICION

JER LABORATORIO JAER, S.A.

medivet
FARMACIA

Kilina

Extremely healthy

MERIAL

LABORATORIOS
MAYMO, S.A.

Aliment segur i responsabilitat davant del risc

L'aplicació d'un reglament comunitari amplia les responsabilitats dels empresaris alimentaris

JUAN RAMÓN HIDALGO MOYA
Advocat especialista en Dret del Producte i de la Seguretat Alimentària.
Rble. Jurídic de consumaseguridad.com.

El proper 1 de gener de 2005 ha canviat substancialment el marc jurídic de la seguretat alimentària, amb l'entrada en vigor d'una part essencial del Reglament comunitari 178/2002. Concretament, es tracta de la part que fa referència als requisits de la seguretat alimentària i d'innocuitat dels pinsos, a la presentació dels productes, a la traçabilitat i a la responsabilitat dels explotadors de les empreses alimentàries. La nova normativa introdueix una definició àmplia d'aliment des d'una perspectiva exhaustiva i integrada de la seguretat alimentària, així com també tracta dels diversos requisits que fan que l'aliment sigui segur. De ben segur modificarà l'enfocament tradicional de produir i comercialitzar aliments per part de tots els operadors en el transcurs de la cadena alimentària.

NOVES CONSIDERACIONS

A partir d'ara, els elements que haurem de tenir en consideració per determinar si un aliment és o no és segur no dependran ex-

clusivament d'aquells que determinen la seva innocuitat higiènic-sanitària, com són l'absència de patògens o contaminants. També dependran d'altres requisits que tenen relació directa amb el risc, amb les expectatives del consumidor enfront del producte que consumeix i amb el respecte als drets que emparen el consumidor. En aquest sentit, tal com especifica la norma de referència, a l'hora de determinar si un aliment és o no segur, s'haurà de tenir en compte la informació oferta al consumidor. Aquesta informació no serà només la que figura en la etiqueta, sinó també qualsevol altra dada a la que el consumidor tingui accés sobre la prevenció dels possibles efectes perjudicials per a la salut que es deriven d'un determinat aliment o categoria d'aliments. Per altra banda, per determinar si un aliment és nociu per la salut es tindran en compte els probables efectes d'aquest aliment (tant immediats com a curt i llarg termini), no només per la salut de la persona que el consumeix sinó també per la de la seva descendència. També es consideraran els possibles efectes tòxics acumulatius i la sensibilitat particular d'ordre orgànic d'una categoria específica de consumidors (quan l'aliment estigui destinat a ella). La responsabilitat de complimentar aquestes obligacions addicionals de control sobre

l'aliment recau en l'explotador de l'empresa alimentària, l'activitat de la qual estigui relacionada amb qualsevol de les etapes de la producció, la transformació i la distribució d'aliments.

CONTROL DEL RISC

El legislador comunitari considera que la responsabilitat legal principal de la seguretat alimentària ha de recaure en aquell que exerceix les funcions de control en l'empresa. Aquesta persona té l'obligació de garantir que es compleixin els requisits de la legislació alimentària, doncs es considera que és el subjecte que està millor capacitat

La inseguretat alimentària

La nova reglamentació demana al sector alimentari que assumeixi un deure general de no lesionar ni posar en perill la salut i la integritat física de les persones o, el que és el mateix, el deure general de produir i comercialitzar únicament aliments segurs. Tot i l'esforç que això suposa, se li adverteix que la conformitat de l'aliment amb totes les disposicions específiques que li siguin aplicables no impedirà la seva qualificació posterior d'inseguir i l'adopció, per part de les autoritats, de

mesures restrictives per la seva comercialització o la seva retirada del mercat. I, sense gairebé assabentar-se, se li atribueix en exclusiva un nou deure, el de respondre, fins i tot si l'estat dels coneixements científics i tècnics en el moment de la introducció del producte en el mercat no permetia determinar el defecte. Són els denominats "riscs de desenvolupament", dels quals l'Estat s'ha encarregat d'autoexcloure's del cercle dels obligats a respondre.

La responsabilitat legal de la seguretat alimentària recau sobre el responsable de l'empresa en aquesta matèria.

Els empresaris alimentaris, avaluadors del risc del propi producte

La nova normativa marca que si qualsevol dels subjectes de l'empresa alimentària considera o té motius per pensar que un dels aliments que ha comercialitzat pot ser nociu per la salut, ho haurà d'informar a l'Administració immediatament, així com haurà de comunicar les mesures adoptades per prevenir els riscos per al consumidor final. Tot això els converteix en una espècie d'"avaluadors del risc" del seu propi producte, així com dels productes aliens que comercialitzen o distribueixen. Les obligacions sobre la seguretat dels seus productes, el control, les tasques de cooperació i la col·laboració amb les autoritats competents s'estenen, com és obvi des d'aquesta perspectiva integral, als explotadors d'empreses de pinsos.

La introducció d'aquests nous principis en l'àmbit de la seguretat alimentària ha modificat substancialment la parcel·la de responsabilitat dels qui tenen que complimentar totes i cadascuna de les obligacions imposades per controlar el risc. La ciència jurídica no ha dubtat en estendre l'àmbit de la responsabilitat civil per productes al sector alimentari, quan rere la manipulació i ingesta correcta d'un aliment es produeixen conseqüències negatives per la salut o la seguretat dels consumidors. Fins i tot en

per dissenyar un sistema segur de subministre d'aliments i aconseguir que els aliments que subministra siguin segurs. En aquest sentit, el Reglament comunitari estableix tota una sèrie de normes especialment relacionades amb l'àmbit de la responsabilitat, que determinen l'obligació de controlar la seguretat dels aliments i d'actuar quan es considera que l'aliment és insegur o no compleix amb els requisits reglamentàriament establerts. Així, la norma destaca que si un explotador d'una empresa alimentària considera o té motius per pensar que algun dels aliments que ha importat, produït, transformat, fabricat o distribuït no compleix els requisits de seguretat dels aliments, haurà de procedir immediatament a la seva retirada del mercat. Si es donés el cas que els aliments hagin deixat d'estar sotmesos al control immediat d'aquest explotador inicial, aquest n'informarà a les autoritats. Tot i així, la seva actuació no acaba aquí, donat que si el producte ha arribat als consumidors l'explotador inicial haurà d'informar, de forma efectiva i precisa, de les raons d'aquesta retirada i, si és necessari, recuperarà els productes que ja hagin sigut subministrats quan

altres mesures no siguin suficients per arribar a un nivell elevat de protecció de la salut. Per altra banda, referint-se a les últimes fases de la cadena alimentària, la norma reglamentària reserva certes funcions específiques de control als responsables de les activitats de venda al detall o distribució. Concretament, els obliga a retirar els productes que no s'ajustin als requisits de seguretat, i dins dels límits de la seva activitat. També han de cooperar en les mesures que adoptin els productors, els transformadors, els fabricants o les autoritats, a qui hauran de comunicar la informació pertinent per la seva traçabilitat.

No hi ha dubte de que, en el disseny i instauració de tot aquest paquet d'obligacions, el legislador ha tingut en compte el factor de risc que tot aliment pot comportar en un moment determinat de la cadena alimentària o en mans del consumidor. D'aquesta forma, estableix una obligació general de col·laboració a tots els explotadors d'empreses alimentàries amb les autoritats públiques en tot allò que es refereix a les mesures adoptades per evitar o reduir els riscos que presenti un aliment que subministrin o hagin subministrat.

LES EMPRESES HAURAN D'INTRODUIR DETERMINADES ADVERTÈNCIES

aquells casos en els que l'operador ha donat estricte compliment a la normativa que li afecta. I és que la diligència exigible davant el risc vindrà determinada per uns paràmetres circumstancials molt concrets, relacionats bàsicament amb el producte i el consumidor.

En alguns supòsits, a fi d'evitar responsabilitats, les empreses alimentàries es veuran obligades a introduir determinades advertències per evitar riscos al consumidor, atengudes les circumstàncies del producte o dels seus destinataris. Això és el que s'ha anomenat la responsabilitat per el risc creat, que afecta a tots aquells que posen en circulació productes susceptibles de crear algun perill, i que únicament pot evitar-se si l'aliment compleix amb els requisits de seguretat reglamentàriament establerts.

La capacitat de recuperació del litoral galleg ha estat més positiu del que indicaven les previsions.

La pesca sobreviu a Galícia

Dos anys després de la tragèdia que va provocar l'enfonsament del 'Prestige', les captures comercials recuperen els índex normals

LUÍS GARCÍA. Redacció

El passat 19 de novembre es van complir dos anys de l'enfonsament del petrolier *Prestige* a 133 milles de la costa gallega. El vaixell, avarat feia 26 anys i amb bandera de conveniència, es dirigia cap a la Xina carregat amb 77.000 tones de fuel. La magnitud de la catàstrofe va ser de tal envergadura que algunes xifres parlen per sí soles: 1.000 milions d'euros gastats (segons el propi Govern) en netejar i mitigar els seus efectes, més de 1,3 milions de jornades de treball dedicades a aquestes feines i 786 platges afectades; per no parlar dels efectes ecològics i econòmics d'una zona que viu i s'enorgulleix de la seva mar brava.

Tot i així, rere la guerra de xifres que podrien descoratjar els més optimistes, tots els sectors implicats asseguren que podria haver estat molt pitjor. Sens dubte, la solidaritat ha tingut molt a veure, a més de la capacitat de recuperació d'unes aigües que produeixen onades "nunca mais". Segons l'opinió d'experts en Zoologia Marina i de l'Institut Espanyol d'Oceanografia, la situació és millor

del que sol provocar una catàstrofe com aquesta, amb totes les excepcions que requereix el cas. De fet, les poblacions d'espècies com el lluç no han minvat més del que provoca la sobrepesca i, pel que fa als mol·luscs, les xifres de captura es van normalitzant com demostren els més de 685.000 kg d'escopinyes capturades, o els gairebé 20.000 de cloïsses.

Segons l'administració gallega, les captures comercials no han sofert descensos significatius. Opinió que contradiu la manifestada per la Coordinadora de Confraries, que destaca el descens de captures en la meitat de les 150 espècies que es comercialitzen a Galícia. Però no hem de fixar-nos només en les espècies comercials, ni fiar-nos de les dades que emergeixen d'un termini de temps tan escàs com el transcorregut des de la catàstrofe. Ni tan sols en les 700 tones de fuel que encara es troben en el fons del mar. També cal fixar l'atenció en un fet que pot ser pitjor que una nova marea negra: la contaminació de les rieres gallegues ja des existent abans de l'enfonsament. Contaminació que es remunta a com a mínim deu anys.

Els efectes no són immediats

La mar enganya, és traïdora. Això ho saben prou bé els pescadors i mariners que pesquen a les costes gallegues. D'igual caràcter són els efectes de la contaminació del *Prestige*. Les mareas negres no només són danyoses pels seus efectes immediats, ja que no provoquen una mortal i immediata devastació en la fauna i la flora marina. Els efectes més nocius i temibles són els que causen els hidrocarburs durant una prolongada exposició. Els hidrocarburs aromàtics policíclics són els més danyosos components del fuel, ja que poden afectar el metabolisme dels animals marins i transmetre's dels uns als altres a través de la cadena tròfica. Aquests hidrocarburs són potencialment cancerígens depenent dels nivells. Així, en nivells inofensius per a l'home poden ser letals per a la fauna o afectar la seva capacitat reproductora. Però la manifestació d'aquests efectes no és immediata sinó que es produeix passat un termini variable, segons les espècies i les zones afectades.

L'ENTREVISTA
JULIA DURÁN
Directora de l'ISAS

“Prioritzem la inspecció d'establiments segons el risc”

La Julia Durán és des de juliol d'aquest any la nova directora de l'Institut de Seguretat Alimentària i de Salubritat (ISAS), una entitat que pertany a l'Agència de la Salut Pública, organisme depenent alhora de l'Ajuntament i del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. La Julia té al seu càrrec els serveis d'inspecció de mercats centrals, d'inspecció d'indústries alimentàries, d'inspecció sanitària d'establiments minoristes d'alimentació i el servei d'higiene pública i zoonosis.

Quants veterinaris treballen a l'ISAS?

En total uns 40: quatre a la direcció (incloent-me a mi), 15 a inspecció de mercats centrals, sis a inspecció d'indústries alimentàries, deu a inspecció d'establiments minoristes d'alimentació i cinc al servei d'higiene pública i zoonosis.

Són suficients?

Bé, som bastants, tot i que mai sobra gent.

Probablement el primer semestre del 2005 s'incorporarà més personal, però és perquè assumirem la tasca de gestionar el registre sanitari de les indústries alimentàries. Fins ara això era competència de la Generalitat, però ens ho ha delegat.

Quina relació té l'ISAS amb l'ACSA (Agència Catalana de Seguretat Alimentària)?

Molta, ja que treballem junts en diferents comissions, com la que s'encarrega de l'elaboració del Pla de Seguretat Alimentària o la Comissió Interdepartamental, en la que jo hi participo. Podríem dir que l'ACSA, així com la Direcció General de Salut Pública, són els *pensadors*, els que elaboren els plans de seguretat alimentària, mentre que nosaltres som el *braç executor*, els que ens encarreguem de la feina de carrer, de la inspecció. A més, l'ACSA coordina la nostra feina amb la que fan altres municipis, ja que té molt de contacte amb els Ajuntaments.

Quines són les principals iniciatives de l'ISAS?

Aquest any hem començat una línia de treball molt important, que és la classificació d'establiments alimentaris en funció del risc per a la salut pública. Serveix per marcar les nostres prioritats; d'aquesta manera sabem quins establiments requereixen més pressió inspectora.

I com es fa aquesta classificació?

S'estableix en funció de 18 paràmetres que depenen de múltiples criteris, com poden ser el volum de producció, els destinataris finals del producte, si es fan o no autocontrols, tecnologia d'elaboració, col·laboració de l'establiment amb l'administració, incidències passades amb im-

plicació de l'establiment... Cadascun d'aquests paràmetres pot incloure's dins d'una categoria de les tres possibles i se li aplica una puntuació. Després d'un càlcul, l'establiment queda classificat dins d'una de les categories següents: risc mínim, risc molt baix, baix, mig, alt, molt alt i extrem. Cal recordar que el risc zero no existeix.

En què us heu basat per aplicar aquest sistema de classificació?

Els dos països que porten més temps aplicant-ho, amb bons resultats, són Austràlia i el Regne Unit. A Espanya, només es fa a Catalunya i al País Basc.

Canviant de tema, l'ISAS ha assumit fa uns mesos la gestió del Centre d'Acollida d'Animals de Companyia (CAAC, abans administrat per la Fundació Altarriba). Com ha funcionat l'experiència fins ara?

Força bé, tot i que tenim un problema d'espai. Com ja se sap, a Barcelona es va decidir deixar de sacrificar animals abandonats el 2003 i des d'aleshores el que es fa per regular l'excedent d'animals acollits al CAAC és promoure l'adopció. Però al centre entren entre 100 i 200 animals al mes, i la capacitat del CAAC és només d'uns 100 gossos i 100 gats. A més, quan es van construir les gàbies del centre, es van dissenyar pensant que els animals només hi viurien un temps curt, en espera de l'adopció o el sacrifici. No són gàbies adequades perquè hi visqui un animal molt de temps. Per això, és molt important treure als animals a passejar diàriament, i aquí la feina del voluntari és essencial. Aprofito per fer una crida a tots els veterinaris perquè animin als amants dels animals a col·laborar com a voluntaris amb el CAAC.

Quinze anys de treball a l'Administració

Julia Durán es va llicenciar en Veterinària a la UAB al 1988. Un any després es va incorporar com interina al Departament de Sanitat. Durant els següents anys, recorda, “vaig estar donant voltes per tota la província de Tarragona”. Fins que, finalment, el 1992 es va incorporar a l'Àrea de Salut Pública de l'Ajuntament de Barcelona.

La Julia va ser inspectora en temes de salut alimentària fins el 1997, any en què va passar a ser cap de servei d'inspecció sanitària d'indústries alimentàries. Finalment, des del juliol d'aquest any és directora de l'ISAS.

**A PARTIR DEL 2005,
L'ISAS GESTIONARÀ
EL REGISTRE SANITARI
DE LES EMPISES
ALIMENTÀRIES**

Control reproductiu en el vacú lleter

La instauració de programes de control reproductiu sistemàtic en les explotacions ha esdevingut una pràctica cada cop més habitual en els darrers anys

JOAN CULLELL

Veterinari.
Centre Veterinari Manlleu.

L'evolució que ha experimentat la ramaderia en els darrers anys ha fet que el servei que tradicionalment oferíem als nostres clients quedessin obsolets i, a l'igual que els ramaders, hem hagut de evolucionar i adaptar-nos a les noves conjuntures, oferint nous serveis.

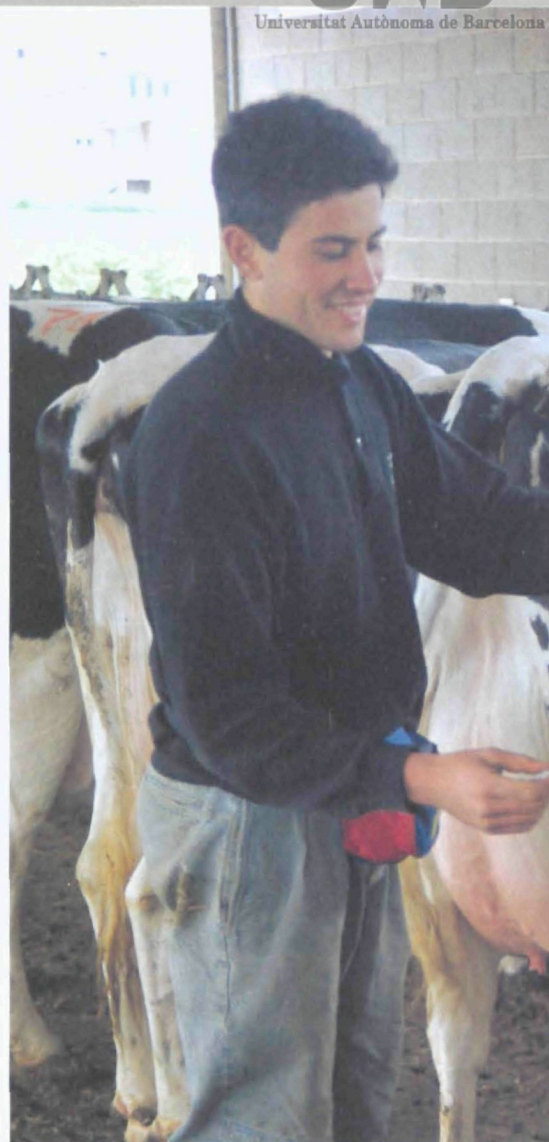
"Mors quan deixes de ser necessari". Perquè això no ens passés, nosaltres com a bons professionals hem hagut de crear nous serveis que responguessin a les emergents necessitats del sector. El que s'ha anomenat medicina de la producció, i que inclou camps tan diversos com el maneig de la nutrició i gestió de explotacions, els programes de control de qualitat de la llet o el control de la reproduc-

ció ha estat la resposta de la professió davant el nou escenari.

El control de la reproducció és un clar exemple d'aquesta evolució. Amb l'increment del nombre de vaques per explotació, el servei d'inseminació artificial que oferíem als nostres clients ha passat a ser una tasca que el propi ramader realitza ell mateix per practicitat. Com a contrapartida, la instauració de programes de control reproductiu sistemàtic a les explotacions de vacú lleter ha esdevingut una pràctica habitual i rutinària en gairebé totes les explotacions, si més no en aquelles en que tenen unes perspectives de permanència en el sector durant els propers anys.

El control reproductiu representa en moltes ocasions més del 50% del treball que realitzen els clínics de camp dedicats al vacú i ha permès organitzar el treball d'una manera molt més eficient.

La qualitat del servei i el nivell tècnic

de preparació que hem aportat al sector els professionals dedicats al vacú lleter ha fet que aquest nou servei hagi estat tan exitós. El diagnòstic de gestació manual a partir dels 30-32 dies post-cubrició amb una alta fiabilitat i la detecció de les diferents patologies ovàriques han fet que el nostre treball s'hagi valorat de manera important. La incorporació de la infor-

L'ús de les prostaglandines i GNRH en el zel

La sincronització del zel utilitzant prostaglandines i GNRH és la eina bàsica per treballar i manipular la reproducció. L'aparició de les prostaglandines (PG 2 &) va marcar un abans i un després en el món de la reproducció bovina i va permetre eliminar la perillosa enucleació manual dels cossos grocs per tal d'induir el zel. Gràcies a les prostaglandines aplicades en el moment adequat s'aconsegueix concentrar els dies en que apareix el zel i es sincronitzen en certa manera els animals, simplificant així la detecció. Recentment, mitjançant la combinació de les prostaglandines amb els factor alliberadors de

gonadotrofines (GNRH), s'han desenvolupat uns programes de sincronització denominats OVSINC, que permeten sincronitzar de manera molt eficient els zels. Val a dir però que el que sigui possible no vol dir que sigui la manera més eficient des del punt de vista econòmic ja que la despesa, tant en productes hormonals com en la mà d'obra necessària per a la seva aplicació, és un factor a considerar. El que és important, però, és que la eina existeix i que, a més, la fertilitat que s'obté és la mateixa que s'està obtenint a la granja en aquells moments amb els sistemes tradicionals.

El control reproductiu representa en ocasions més del 50% de la feina que realitzen els veterinaris especialistes en vacú.

màtica ha permès analitzar de manera eficient els diferents índexs reproductius i ens ha permès convertir-nos en els veritables protagonistes de l'important canvi que ha experimentat el sector.

Paradoxalment, tot i dedicar-hi tant de esforç i treball, els resultats reproductius que obtenim a les granges actuals i que mesurem amb diferents índex reproductius no han millorat massa i fins i tot han empitjorat en els últims anys.

La detecció de zels s'ha convertit en un maldecap i això ha fet que s'hagin desenvolupat diferents sistemes per tal de millorar-ne el nivell. Els podòmetres que mesuren les desviacions de l'activitat de les vaques en són un clar exemple de com la tecnologia ha treballat per el sector amb una clar objectiu. De totes maneres, els podòmetres s'han de saber fer servir i ajustar, i la veritat és que no han estat la "pedra filosofal" que molts pensaven que serien quan varen irrompre al mercat. Hi ha altres sistemes i tècniques més senzilles que es poden utilitzar amb èxit per millorar la detecció dels zels: el pintat de la base de la cua amb llapis marcadors n'és un exemple.

Sincronització de zels i ovulació: protocols

A-SINCRONITZACIÓ DE ZELS AMB PROSTAGLANDINES

L'administració de prostaglandines indueix la luteolisi en cas de que hi hagi un cos groc madur a l'ovari. La caiguda dels nivells de progesterona fa que aparegui el zel en tots aquells animals que tenen un fol·licle dominant en fase de creixement o en fase estàtica (quan ja no varia el seu tamany) en un dels seus ovaris. Es defensava que amb l'administració d'aquest producte ja no caldria la detecció de zels per deixar les vaques prenyades. Es recomanava aplicar dues dosi de prostaglandines separades 11 dies i inseminar a les 72-96 hores següents sense necessitat de detectar zels. Els resultats són força variables en vedelles i bastant deficients en vaques. La resposta a un tractament de sincronització de zels amb prostaglandines depèn de la ciclicitat del ramat i del moment en que es troba el fol·licle dominant al començar el tractament. La IA en un moment concret es fa molt difícil ja que la manifestació de zel i l'ovulació oscil·larà en un interval de temps variable, que dependrà de l'estat del fol·licle dominant en el moment en que induïm la luteolisi.

B-SINCRONITZACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT FOLICULAR I L'OVULACIÓ AMB GNRH I PROSTAGLANDINES

B1-Protocol OVSYNCH o GPG

El mètode consisteix en l'aplicació d'un anàleg de la GNRH el dia d'inici del tractament, que indueix l'ovulació del fol·licle dominant si hi és present, el que fa que s'iniciï una nova onada de creixement

fol·licular dos dies després. Als set dies s'aplica una prostaglandina per induir la luteolisi i es sincronitza l'ovulació amb una segona dosi de GNRH 48 hores després. Els animals sincronitzats d'aquesta manera s'inseminen a les 16-24 hores després de l'última aplicació de GNRH.

El protocol en qüestió és molt sensible a l'estat fisiològic dels animals en el moment de la sincronització. S'obtenen resultats acceptables en animals cíclics, tant en races lleteres com de carn. Per al contrari, en vedelles i en vaques de carn el vedell els resultats són baixos.

Aquests resultats es poden millorar utilitzant un progestagen entre el dia d'inici del tractament i el dia 7.

Aquest protocol té l'inconvenient del maneig, ja que els animals s'han de punxar tres vegades més el dia addicional de la IA.

B2-Variacions del programa OVSYNCH

COSYNCH: és el mateix que l'anterior amb la diferència de que en el moment d'aplicar la segona dosi de GNRH s'insemina a tots els animals, de manera que reduïm a tres el nombre de vegades que hem de capturar els animals.

GPG 10: per vaques amb quists. Consisteix en esperar deu dies en comptes de set per l'aplicació de la PG després de la GNRH.

PRESYNCH: set dies abans de començar el GPG administrem una PG

RESYNCH: set dies abans del diagnòstic de gestació administrem la GNRH i, en el cas que el diagnòstic sigui negatiu, punxem la prostaglandina i continuem el protocol GPG.

Específics
E. coli té biotips específics per cada fase de la vida del conill.

Malalties del conill domèstic

Els processos patològics estrella són els de l'aparell digestiu, tot i que també es donen sarnes i encephalitozoonosis

JOAN MARIA ROSELL I PUJOL

Doctor en Veterinària.
 Nanta, S.A. Tres Cantos (Madrid).

Les malalties amb més rellevància a la granja de conill són les de l'aparell digestiu. Destaquen l'enteropatia mucoide (també coneguda com enteropatia epizòtica del conill, enterocolitis o enteritis mucoide), l'etiologia i patogènesi de la qual es desconeix. A més, hom troba processos epizòtics d'enteritis-diarrea per colibacils, clostridis o pels paràsits del gènere *Eimeria*. En relació a *Escherichia coli*, hi ha biotips específics per a cada edat del conill: tant del llodrigó, com del conill d'engreix o com dels adults. Pel que fa a *E. coli* O-157:H7, treballs de recerca de l'equip de Blanco et

al (1996) a Espanya, així com estudis posteriors en altres països (els EUA, França, Itàlia, com els de D'Incau et al., (2004), mostren que la seva presència és limitada. Hi ha altres organismes relacionats amb la clínica del digestiu que també provoquen alteracions en altres òrgans o septicèmies, com *Salmonella* spp. Durant els anys 2000-2004, segons les observacions del meu equip de treball (format per deu veterinaris de conills que treballen per tot el territori de la Península), vàrem determinar que el percentatge de granges positives, amb clínica, es inferior al 3%. Pel que fa a la perspectiva de laboratori, la Montserrat Saco, del laboratori de Sanitat Animal del DARP, que tipifica mostres de *Salmonella* procedents de tota Espanya, va trobar que *Salmonella enterica* serotip Typhimurium, *Salmonella enterica* serotip Albert, *Salmonella*

enterica serotip Enteritidis i *Salmonella arizonae* IIIa 48:Z4C eren els microorganismes més freqüents, per aquest ordre (partir de 115 soques de *Salmonella* spp. aïllades, dades no publicades).

Altres processos zoonòtics, també amb molt baixa incidència, són les infestacions per l'àcar de la sarna sarcòptica, la clamidiosi per *Chlamydophila psittaci*, o les infeccions per *Encephalitozoon cuniculi*, paràsit de l'aparell digestiu i especialment de l'aparell urinari i sistema nerviós. Hi ha estudis sobre aquest tema de Tantiñà et al. (2000) i de Cerrone et al (2004).

Pel que fa a intoxicacions per *Staphylococcus aureus* a partir de carn contaminada en origen, durant el processat a l'escorxador o a la sala de desfer, o per contaminació creuada just abans del seu consum a l'àmbit familiar o de la restauració

col·lectiva, tampoc hi ha casos descrits, tot i que el perill i el risc existeixen.

DE LA GRANJA A L'ESCORXADOR

En els escorxadors es produeixen comissos totals (de, per exemple, canals caquètiques) i comissos parcials (s'expurguen, per exemple, fetges per cisticercosi i per coccidiosi). En el cas de l'enteropatia mucoide, que pot afectar a conills en la fase final d'engreix amb quadre clínic agut, pot ser que el productor no percebi que hi ha alguns exemplars malalts, però a l'escorxador s'observaran, de forma evident, canals fosques i magres. Per això, la comunicació de l'escorxador vers la granja té molt interès. Altres perspectives relacionades amb els conills malalts, la granja i l'escorxador, són, per exemple, les vinculades als processos dels adults que provoquen el seu renovament. Les femelles són eliminades (de mitja el 6-7% mensual), sobretot per malalties de la reproducció: esterilitat, subfecunditat, alteracions de l'úter i avortaments, entre altres; també són eliminades per que

Importacions i exportacions

La producció mundial de carn de conill està estimada per la FAO en un milió de tones equivalents canal (TEC), de les quals Espanya és el tercer productor, amb 114.000 TEC anuals. Espanya és importador de canals (trossejades i envasades) o de conill viu (des de Portugal), i també de futurs reproductors i de semen. S'exporten canals a diversos països i conills vius destinats a sacrifici (sobretot a Portugal); també s'exporten conills per a la reproducció, a més de semen. A més, existeix un important moviment comercial de carn de conill entre les comunitats autònomes espanyoles.

Comerç. Espanya és el tercer productor mundial de carn de conill.

tenen mastitis, "mal de potes" o caquèxia, quadre que pot ser compatible amb alteracions dels genitals interns i també amb pneumònies, entre d'altres. Actualment moltes conilles són sacrificades a l'exportació, per que els productors no tenen compensació econòmica que justifiqui man-

tenir-les, en un lloc destinat exclusivament a convalescència i amb menjar blanc, de retirada, per complir els temps d'espera abans del sacrifici. Però quan són enviades a l'escorxador, a més d'avaluar la presència de malalties de comís evident, és necessari avaluar l'estat corporal.

BREUS

Canvis a la normativa de transport

El Consell de Ministres d'Agricultura de la Unió Europea ha aprovat nous canvis en el Reglament sobre protecció dels animals durant el transport. El nou text presentat per la presidència holandesa elimina les disposicions relatives a densitats de càrrega i temps de viatge i descans. El nou text modifica així la proposta inicial de la Comissió, i s'apropa més al plantejament que, des del principi, va defensar la delegació espanyola, d'eliminar les disposicions relatives a densitats de càrrega i de temps de viatge i descans, que afectaven de forma concreta a Espanya per les seves característiques geogràfiques i els seus sistemes de producció.

El Govern canari declara controlada la plaga de llagostes

El Govern de les Canàries considera controlada la plaga de llagostes. El canvi del vent, algunes pluges i les fumigacions han guanyat la primera batalla a Lanzarote i Fuerteventura contra sis milions d'insectes. Però les autoritats mantenen l'alerta. El president canari, Adán Martín, ha demanat a la Unió Europea més implicació davant de situacions d'aquest tipus. Des de l'agost, la llagosta ha arrasat quatre milions d'hectàrees des del Senegal fins a Israel.

Pla del DARP de gestió de les dejeccions animals

Els consellers d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Antoni Siurana, i de Medi Ambient, Salvador Milà, han elaborat un projecte de gestió integral de la fertilització orgànica i mineral en el qual s'assegura que per fer front al problema dels purins a Catalunya és necessària, entre d'altres mesures, la construcció de 19 plantes de cogeneració (de les quals ja n'existeixen cinc) que permetin la descàrrega d'excedents de nitrats en les zones de més concentració de ramaderia intensiva.

Els estudis que han fet fins ara les conselleries d'Agricultura i Medi Ambient, amb l'aportació i la col·laboració de la conselleria d'Indústria, asseguren que aquestes plantes (d'assecatge tèrmic dels purins) tractarien uns excedents que equivalen al 8% del nitrogen produït per tota la ramaderia intensiva catalana.

ERC proposa que a les curses de braus no es mati al toro

El diputat d'ERC en el Parlament Oriol Amorós ha proposat a tots els grups catalans presentar conjuntament davant la Cambra una proposició de llei per modificar la llei catalana de protecció dels animals, que prohibeixi "las curses de braus i els espectacles amb toros que inclouen la mort de l'animal".

Nous materials específics de risc (MER) en remugants

El MAPA ha engegat un projecte d'ordre pel qual es modifica la normativa que regula la destrucció dels MER, en relació amb les encefalopaties espongiformes transmissibles. El MAPA vol considerar com MER les amígdals de tots els bovins independentment de la seva edat, i en el cas de l'oví i caprí incloure l'ili com MER per a tots ells.

Emotiu homenatge al doctor Lluís Viñas

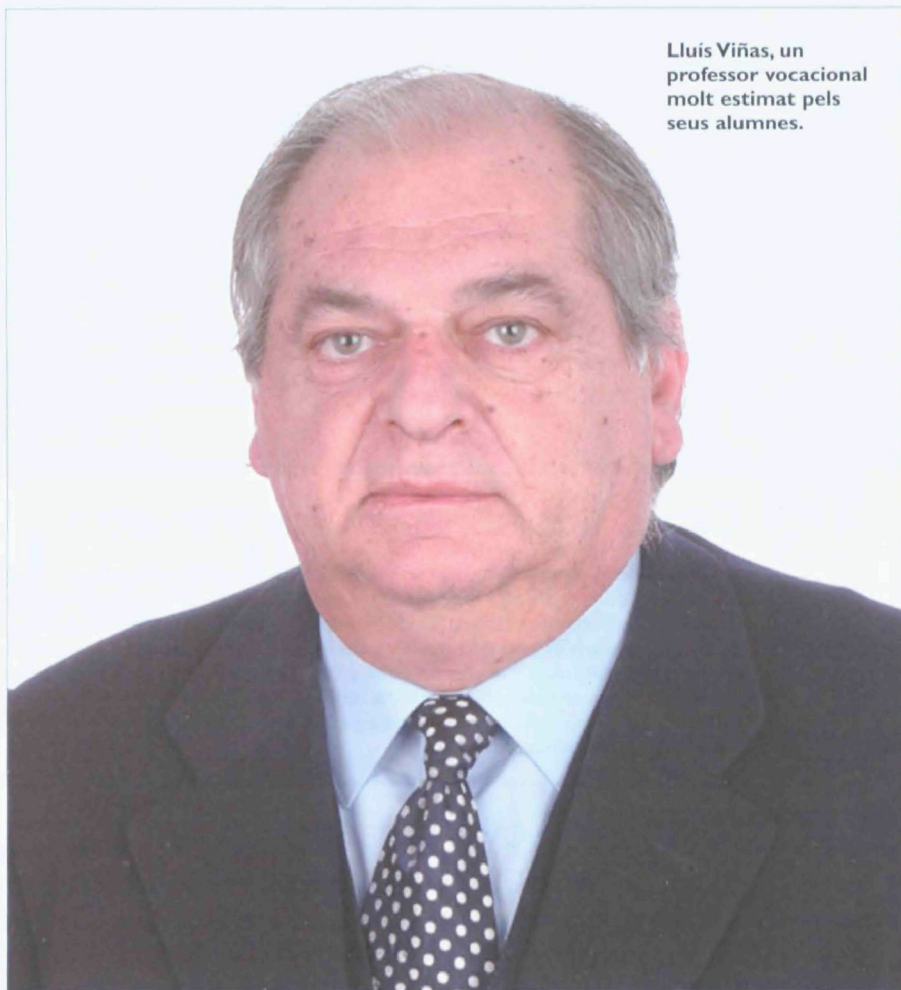
“Professor vocacional, excel·lent veterinari i amant de la professió”. Així es va descriure al desaparegut catedràtic durant un acte a la UAB.

MARÍA JOSÉ VIÑAS. Redacció

En Lluís no era perfecte perquè era un ésser humà, i aquesta era precisament la seva gran virtut: que era persona fora i dins de les aules, sempre disposat a dedicar el seu temps als alumnes i a transmetre'ns el seu amor per la professió”. Aquestes paraules del representant de l'alumnat, pronunciades durant l'acte d'homenatge del doctor Lluís Viñas a la facultat de Veterinària de la UAB reflexaven l'opinió de tot aquell que hagués passat per les classes del recentment difunt professor. Josep Gasa, degà de la facultat de Veterinària, va ser l'encarregat d'inaugurar l'homenatge (“senzill, com a ell li hagués agradat”), celebrat a finals de novembre, i va agrair la presència de la família de Lluís Viñas i de representants de diferents institucions: el Consell de Col·legis Veterinaris d'Espanya, els col·legis de Farmàcia i Medicina i el Col·legi de Veterinaris de Saragossa (ciutat on el Dr. Viñas va exercir de professor universitari durant molts anys), entre d'altres. Però a més d'aquests representants, la sala d'actes de la facultat era plena a vessar dels seus antics alumnes, amics i col·legues de professió.

A continuació va intervenir l'alumnat i, tot seguit, va prendre el torn de paraula Enric Rierola com a representant de la professió. Íntim del Dr. Viñas, Rierola es va referir molt emocionat a les persones que van ser clau en la formació com veterinari del desaparegut professor. També va recordar la gran passió del Dr. Viñas: els remugants. “Haviem estat parlant més d'un cop fins les 6 de la matinada sobre el meteorisme o la cetosi. Després, quan ho explicaves, la gent no et creia”. Rierola es va referir a una gran virtut del seu amic: “Sabia escoltar”.

El següent ponent va ser Lluís Monreal, que va parlar en nom del professorat. “Bon professor, persona senzilla, bon company i

Lluís Viñas, un professor vocacional molt estimat pels seus alumnes.

bon home, en Lluís va ser un pal de paller on tots nosaltres vàrem poder-nos recolzar i créixer”, va concloure.

Juan José Badiola, president del Consell de Col·legis Veterinaris d'Espanya i gran amic del Dr. Viñas, amb qui va treballar durant 20 anys a la Universitat de Saragossa, es va referir a la gran ajuda que li va prestar el desaparegut professor durant el temps en que ambdós van estar a l'òrgan de govern de la facultat de Veterinària. Badiola va resumir el sentir de molts dels presents: “No m'acabo d'explicar la raó de la seva mort, amb la de gent que l'estimava...”.

Lluís Ferrer, rector de la UAB, va concloure l'acte llegint un poema de Miquel Martí i Pol anomenat *Parlem de tu*: “(...) Parlem i també dels teus gustos / Del que estimaves i el que no estimaves / Del que feies i deies i senties / De tu parlem, però no pas amb pena / I a poc a poc esdevindràs tan nostre / Que no caldrà ni que parlem de tu per recordar-te (...)”.

Després de l'acte, es va descobrir una placa commemorativa que l'alumnat de la facultat de Veterinària ha dedicat al Dr. Lluís Viñas i que està instal·lada al passadís on són les aules on impartia les seves classes.

Bona acollida en el primer congrés de clíniques veterinàries

Celebrat al COVG durant els dies 25 i 26 de setembre amb gran assistència, es va dedicar a la gestió integral de la clínica veterinària

RICARD CORDOBA. Vocal de petits animals del COVG

El congrés es va iniciar amb una exposició de l'esborrany de Decret sobre la Llei de Protecció dels Animals per part de Josep M. Dacosta, responsable de l'oficina de Protecció dels Animals del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya a Girona. Va oferir la possibilitat que els veterinaris, a través dels òrgans col·legials, diguin la seva sobre aquest esborrany de Decret, per tal que sigui modificat abans que surti a la llum.

Tot seguit, Carles Serrat, cap de la Di-

recció Territorial a Girona del Departament de Ramaderia i Pesca, va exposar els requisits legals necessaris per a l'exportació i importació d'animals de companyia, a Europa i a països tercers, amb la novetat del passaport per a gossos, gats i fures.

La segona part del congrés es va dedicar a la gestió respectuosa amb el medi ambient dels centres veterinaris. Es va parlar de la recollida de restes de medicaments, líquids de revelar, la classificació de cadascun, la recollida d'òrgans, teixits i cadàvers i el seu tractament, els aspectes legals i les possibilitats existents. També hi va haver una

exposició sobre riscos laborals en clíniques veterinàries.

El segon dia del congrés va estar dedicat a la gestió de la clínica veterinària: Ramon Rulló, gerent de l'empresa Q-soft, va parlar sobre els avantatges de dur la gestió de la clínica de forma informatitzada i José Ramón García Fernández va fer una xerrada sobre la gestió econòmica de la clínica. Les dues darreres ponències van tractar sobre els avantatges de la unió de veterinaris amb la finalitat de millorar la gestió de compres i sobre les novetats de l'AIAC, xerrada que va anar a càrrec de Josep Anguera.

Campionat d'esquí de veterinaris

El febrer de 2005 es celebra la desena edició d'aquesta competició que està esdevenint un petit clàssic dins el món de la veterinària

M.J.V. Redacció

Els propers 26 i 27 de febrer es farà la desena edició del campionat d'esquí dels veterinaris. Un cop més, els veterinaris aficionats a l'esquí es trobaran al Pallars Sobirà i faran una festa amb prova d'esquí inclosa. Aquest any, degut a que es tracta de la desena edició del campionat, el comitè organitzador desitja que sigui un cap de setmana molt especial.

Els participants estaran allotjats a l'hotel Port-Ainé 2000, a peu de pistes. A part de la competició, i coincidint amb el carnestoltes, s'ha organitzat una festa de disfresses... amb esquís i amb premis per a tothom!

El cap de setmana està obert a tots els veterinaris, així com als seus familiars i

amics. Degut a que les places són limitades, s'haurà de formalitzar la inscripció al COVB (Sra. Mònica Rodríguez, 93 2112466, ext. 21) entre el 17 de gener i el 17 de febrer del 2005. Tot aquell que desitgi més informació, pot sol·licitar-la a Dani Gimroig (dangimroig@hotmail.com).

Aquest campionat d'esquí dels veterinaris està patrocinat per Pfizer Salut Animal i Laboratorios Anabiol. Compta amb el suport del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona, el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya i AVEPA. Hi col·laboren Merial, Friskies-Nestlé, Vetoquinol, Frío Limpio de Aragón SL, Majomi Viatges i Port-Ainé, entre d'altres empreses.

El COVB exposarà eines antigues

Josep Blanchart cedeix al Col·legi un valuós instrumental veterinari que inclou des de tisores fins a un microscopi per detectar la Trichina

MARÍA JOSÉ VIÑAS. Redacció

En Josep Blanchart i Serra, veterinari jubilat de Santa Coloma (Barcelona) de 88 anys, ha cedit una sèrie de valuosos instruments veterinaris antics al Col·legi, perquè siguin exposats a la seu. La peça estrella d'aquesta donació és un petit microscopi que s'utilitzava per buscar Trichina a les mostres de carn de porc d'escorxador, però també hi destaquen altres article d'interès: tisores talla-cues, mordaces de castració, material per capar porcs i pollastres i diverses eines d'autòpsia i de neteja dels cascs dels cavalls.

El president del COVB, Francesc Monné, vol que el material sigui exhibit en una vitrina tan aviat com s'acabin les obres de remodelació de la seu i anima a qualsevol altre veterinari que vulgui donar material antic a fer-ho per ampliar la col·lecció.

En Josep Blanchart, la seva dona i fill, el president del COVB, Francesc Monné.

Defensant la imatge de la professió

El COVB va respondre una crítica carta apareguda a 'La Vanguardia'

M.J.V. Redacció

Segurament no és la primera vegada en què un client ens retreu els honoraris, però aquest cop era per escrit i en un diari de gran difusió. El dia 26 d'octubre aparegué un escrit a la secció de cartes dels lectors de *La Vanguardia* en la que una persona es queixava dels preus dels veterinaris afirmant que des de la nostra professió juguem amb els sentiments dels amos dels animals.

Aquell mateix dia, al COVB es varen rebre queixes de diversos col·legiats. En concret, una veterinària es lamentava de què "se'ns segueixi confontent amb germanetes de la caritat i no se'ns respecti com els professionals que som". És per això que des de la junta del Col·legi es va decidir fer un escrit en defensa de la nostra labor que va aparèixer a la mateixa secció del diari cinc dies més tard.

La carta original

■ Precios de veterinarios

■ Estoy en desacuerdo con los precios de los veterinarios. Hace poco tuve que sacrificar a mi perro enfermo: pagué 140 euros. Para cortar las uñas cobran diez, para una simple operación de cataratas, casi 300. Yo creo que juegan con los sentimientos de los amos.

FRANCISCO PULIDO
L'Hospitalet de Llobregat

Resposta del COVB

■ La labor del veterinari

■ Amb referència a la carta del senyor Francisco Pulido (26/X/2004) en què es queixava sobre els preus dels veterinaris, des del Col·legi de Veterinaris de Barcelona volem insistir en la necessitat que es reconegui social i econòmicament la importància de la nostra professió. Un veterinari no és només un facultatiu que ha estudiat una llicenciatura de cinc anys, sinó que també és un científic que mantindrà actualitzats els seus coneixements tota la vida i que procurarà equipar la seva consulta degudament amb l'instrumental més punter del mercat.

És per tot aquest esforç que demanem que se'ns reconegui la nostra labor professional.

FRANCESC MONNÉ
President del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona
Barcelona

Establerts els honoraris d'exòtics

Tres veterinaris especialistes assessoren al COVB per fixar les tarifes orientatives per la clínica d'exòtics

M.J.V. Redacció

Cada cop més veterinaris es dediquen a la clínica d'exòtics i és per això que cal tenir unes tarifes orientatives establertes. Al no existir una Comissió d'Exòtics, el COVB sol·licita l'assessorament de veterinaris especialistes en aquest camp per fixar els honoraris de la clínica d'exòtics. Amb aquest motiu, a finals d'octubre i principis de novembre es van celebrar dues reunions a les que van assistir cinc veterinaris d'exòtics: Jordi Grífols, Jaume Martorell, Núria Tabares, Xavier Valls i Lúcia Ruiz.

Per el 2005 es recomana que una consulta ordinària es cobri a 25 euros, mentre que l'especialitzada es farà a 36 euros i la de seguiment a 15. Si es tracta d'una urgència, pujarà a 62 euros, mentre que si és una visita a domicili, seran 75 euros.

Jordi Grífols,
Lidia Ruiz,
i Xavier Valls

Evolució de les obres a la seu del COVB

Amb el pis de dalt totalment derruït, el personal s'ha traslladat a la recepció

M.J.V. Redacció

Les obres de remodelació de la seu del Col·legi de Barcelona han entrat en una fase crítica. En un principi, es planejava que els despatxos del pis de dalt es remodelessin d'un en un per no afectar excessivament el ritme de treball de personal del COVB. Però el 17 de novembre, els operaris van creure més convenient enderrocar al mateix temps tot el sostre i les parets del pis de dalt. El personal de les oficines de dalt s'ha traslladat alhora a l'àrea d'administració, on compartiran durant uns mesos aquest espai amb els treballadors del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya i els dos administratius del COVB. En total, es tracta de tretze persones treballant

en una àrea molt reduïda fins, com a mínim, finals de gener.

És per tot això que el personal prega als col·legiats que siguin comprensius si el funcionament del COVB no és l'òptim durant aquest període d'obres.

Les línies telefòniques també s'han vist afectades per la mudança: durant els propers mesos no funcionaran les extensions 23, 24, 27 i 29. Les extensions 20, 21, 22 i 34 segueixen sent operatives.

Un cop acabades les obres de modernització de la seu (es preveu que sigui a mitjans de maig) restarà per remodelar la sala d'actes del Col·legi, que s'hauria d'adaptar a la normativa vigent.

Estat del pis de dalt.

El personal del COVB i del CCVC treballen ara en un espai molt reduït.

Un veterinari al mig de les neus eternes

Fernando Montesinos participa en la campanya antàrtica 2004-2005 de l'Exèrcit de Terra

MÀRIA JOSÉ VIÑAS. Redacció

Des del 17 de novembre, Fernando Montesinos es troba molt lluny de la seva família: concretament, a més de 13.000 quilòmetres, ja que aquest comandant veterinari participa fins el març del 2005 a la campanya antàrtica de l'Exèrcit de Terra, que es desenvolupa a la base Gabriel de Castilla, a illa Decepció (illes Shetland). Tot i que ja fa una dècada que participen veterinaris militars als projectes d'investigació que l'Exèrcit du a terme al mig de les neus eternes, Montesinos serà el primer que es quedi a la base antàrtica durant les dues fases completes de la campanya (la primera va de mitjans de novembre fins a mitjans de gener, i la segona, des d'aquesta data fins el 7 de març, que és quan es tanca la base fins la campanya següent). "A més, seré el primer en trepitjar

continent antàrtic", destaca Montesinos, "ja que participaré en una operació de desmantellament d'un campament provisional que es va instal·lar l'any passat en terres continentals antàrtiques".

El comandant veterinari participa en dos projectes científics a la base Gabriel de Castilla: el primer, la implantació d'un sistema de gestió mediambiental (l'espanyola serà la primera base antàrtica en aplicar-ne un), i el segon, la realització d'un estudi de l'impacte ambiental global provocat per les activitats diàries del personal. Aquesta és la seva tasca principal (diàriament haurà de fer medicacions d'emissions, vessaments i residus, entre d'altres), però també és l'encarregat de la seguretat alimentària de la campanya antàrtica. "I, per suposat, si en el meu temps lliure veig algun pingüí o foca ferits,

correré a auxiliar-los!". Tot i aquestes intencions, Montesinos ja estarà prou enfeinat amb els estudis mediambientals, perquè l'Antàrtida està patint en els darrers anys les conseqüències de l'increment del turisme. Es calcula que el 2004 hi va haver un augment del 70% en el turisme antàrtic: dels 14.000 visitants de 2003 es va passar als 24.000 viatgers, el 2004, amb el corresponent impacte que això té al medi ambient. Per això, Montesinos es proposa

EL COMANDANT VETERINARI S'ENCARREGA DE LA GESTIÓ AMBIENTAL DE LA BASE ANTÀRTICA I DE LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA DEL PERSONAL

AGENDA

Cursos, màsters i postgraus

LLEÓ

Curs avançat de tècniques moleculars en millora genètica animal

Dates: 4-8 abril 2005.

Organitza: IAMZ (Instituto Agronómico Mediterráneo de Zaragoza) i UL (Universitat de Lleó)

Informació: 967.716000 i <http://www.iamz.ciheam.org>

SARAGOSSA

Curs avançat de disseny i gestió de criaders de mol·luscs bivalbs

Dates: 14-19 de febrer 2005.

Organitza: IAMZ (Instituto Agronómico Mediterráneo de Zaragoza)

Informació: 967.716000 i <http://www.iamz.ciheam.org>

BARCELONA

Seminari de neurologia: malalties neuromusculars

Dates: 3 d'abril de 2005.

Lloc: Col·legi de Metges de Barcelona

Organitza: AVEPA

Informació: 93 253 15 22 <http://www.avepa.org>

Fires, jornades i congressos

GIJÓN

Jornades sobre fauna salvatge

Dates: 29 i 30 de gener de 2005

Organitza: AVEPA

Informació: 93 253 15 22 <http://www.avepa.org>

BARCELONA

VIII Jornades de Porcí de la UAB

Dates: 10 i 11 de febrer de 2005

Lloc: Sala d'actes de la Facultat de Veterinària

Organitza: Departament de Sanitat i Anatomia Animals i CReSA

Informació: Gaby Quero, 93.581.3297

BARCELONA

I Simposium AVEPA sobre direcció i gestió de centres veterinaris

Dates: 25 i 26 de febrer 2005

Organitza: AVEPA

Lloc: Col·legi de Metges de Barcelona

Informació:

<http://www.avepa.org>

PARÍS (FRANÇA)

SIMA/ SIMAVIP

Fira internacional d'equipament agrícola i ganader

Dates: Del 27 de febrer al 3 de març de 2005

Informació:

<http://www.simaonline.com>

SAN PEDRO (ARGENTINA)

FERIAGRO 2005

Dates: Del 3 al 6 de març de 2005

Informació:

<http://www.feriagroargentina.com.ar>

jmolina@fyea.co.ar

YORK (ANGLATERRA)

Reunió anual de la British Society of Animal Science

Dates: Del 4 al 6 d'abril de 2005

Lloc: Universitat de York

Informació:

<http://www.bsas.org.uk/meeting/annual.htm>

VIC (BARCELONA)

Congrés Europorc 2005

Dates: 25 i 26 de maig 2005

Organitzen: Ajuntament de Vic i Caixa de Manlleu

Informació:

<http://www.europorc.net>

Premis

CONSULTA DIFUSIÓN VETERINARIA

II Concurs de Fotografia Científica per Veterinaris

Data límit de presentació: 14 de Desembre

Organitza: Consulta

Difusión Veterinaria

Informació:

<http://www.consultavet.org/cocurso2.pdf>

LABORATORIS SYVA

VIII Edició Premi

Laboratoris Syva a la millor tesi doctoral en Sanitat Animal

Dotació: 12.000 euros

Dates de presentació: del 1 de gener al 25 de febrer de 2005

Organitza: Laboratoris Syva S.A. i Universitat de Lleó

Informació:

<http://www.syva.es>

Molt personal

"El prototip de veterinari militar ja és història"

Fernando Montesinos es va llicenciar en Veterinària per la Universitat Complutense de Madrid el 1988 i va aprovar les oposicions de sanitat militar el 1990. Des d'aleshores treballa com veterinari a l'Exèrcit, "on et poden demanar des de quin és el color exacte del xoriço de Cantimpalos fins que curis el còlic d'un cavall". Montesinos reivindica la funció del veterinari militar, assegurant que no coincideix amb "la típica imatge del facultatiu que només s'encarrega dels ases i gossos de l'exèrcit". És més: el comandant està convençut que la professió veterinària "està massa centrada en sanitat animal: nosaltres estem capacitats per fer molt més".

A Montesinos no li ve de nou el treball a l'estranger: fa uns anys va participar a la campanya de l'Exèrcit espanyol a Afganistan, on va fer diversos estudis de bromatologia i d'impacte ambiental. També va treballar com a clínic, tractant als gossos que l'exèrcit utilitza per la detecció de mines.

repartir un tríptic amb consells mediamambientals als visitants illa Decepció, un indret que és un dels principals atractius turístics de l'Antàrtida.

Per preparar-se per les dures condicions de treball de l'Antàrtida, Montesinos ha seguit un curs de capacitació en el que va estudiar la legislació existent que afecta al continent glaçat i va aprendre a fer servir embarcacions (en especial zòdiacs). També s'ha sotmès a rigorosos exàmens mèdics.

Han estat notícia...

Teresa Rigau i Jordi Miró, investigadors de la UAB

L'equip de set membres de la Unitat de Reproducció del Departament de Medicina i Cirurgia de la facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), dirigit pels doctors Jordi Miró i Teresa Rigau, ha estat notícia darrerament pels seus èxits aconseguits en el camp de la conservació del guarà català. L'equip, que treballa des de l'any 2000 en un projecte d'investigació de la fisiologia reproductiva d'aquest ruc, va aconseguir el naixement el dia de Tots Sants de l'any passat, de Panllet, el primer ruc autòcton

català d'Espanya aconseguit mitjançant la reproducció assistida. Panllet, que en l'actualitat té més d'un any de vida, viu a les quadres de l'exterior de la facultat i és l'orgull dels investigadors.

José Vicente Tarazona Lafarga, nou membre del Comitè Científic pels riscos mediamambientals i de la Salut de la UE

El doctor en Veterinària José Vicente Tarazona Lafarga, director del Departament de Medi Ambient de l'Institut Nacional d'Investigacions Agràries, ha estat elegit membre del Comitè Científic pels Riscos Mediamambientals i de la Salut de la Comissió de la Unió Europea.

Mariann Fischer Boel i Joe Borg, nous comissaris d'Agricultura i Pesca de la Unió Europea

Des de mitjans de novembre ja hi ha nous comissaris d'Agricultura i

Pesca a la UE. La danesa Mariann Fischer Boel és la titular de Agricultura i Desenvolupament Rural, mentre que el maltès Joe Borg és al capdavant de la Pesca dels Vint-i-cinc. Mentre que Borg conta amb el suport dels pescadors, la responsable d'Agricultura, que té 60

anys i des de l'any 2001 ocupa el càrrec de ministra del ram a Dinamarca, no convenç el sector. Per la seva banda, el nou comissari de Pesca, Joe Borg, va néixer a Malta el 1952 i des de el 1999 fins a l'actualitat ha ocupat la cartera d'Afers Exteriors del seu país. És advocat i màster en Dret Comunitari.

ES VEN

Aparell RX homologat d'alta freqüència UNIVET HF comprat a Comercial Quirón. Seminou. Oportunitat, gairebé a meitat de preu. Material divers de clínica. Trucar al 609 41 56 56. Jordi.

ES TRASPASSA

Clínica veterinària a Barcelona amb 12 anys de funcionament. Aire condicionat. Perruqueria canina. Totalment equipada. Rx. 140 m² amb zona de vivenda. Trucar al 609 41 56 56. Jordi.

ES TRASPASSA

Clínica zona Vallès. Bona cartera de clients fidels, demostrable. Ben equipada (2 consultes, Rx, quiròfan, pre-quiròfan, hospitalització, laboratori...). Interessats, escriure a clinicaentraspas@hotmail.com

EN LLOGUER

Clínica veterinària a Barcelona, amb sala de visita equipada amb oto/oftalmoscopi, ordinador, negatoscopi i nevéra, laboratori complet, 15 gèbies d'hospitalització, sala de Rx, quiròfan, aparcament per clients, etc. Interessats trucar al 655.849.996

EL SEU ANUNCI

Si vol vendre, llogar o traspassar un local o material veterinari, aquí pot inserir el seu anunci gratuït. Envïi un text amb un màxim de 40 paraules al correu electrònic premsa@covb.es, indicant *Tauler d'anuncis* i incloent-hi un telèfon de contacte.

Avis: per garantir la vigència dels anuncis publicats en aquesta secció, només apareixeran una vegada. Els interessats que vulguin publicar un anunci en edicions successives de la revista ho hauran de comunicar expressament a la seva redactora, Maria José Viñas, per correu electrònic (premsa@covb.es) o fax (93 212 12 08).

Col·legi de Tarragona

SECRETARIA, BIBLIOTECA I INTERNET

De dilluns a dijous de 9 a 13 h i de 16 a 18 h; divendres de 9 a 13 h.

Telèfon: 977 211 189. covt@tinet.org

Col·legi de Barcelona

SECRETARIA

De dilluns a divendres de 9 a 20 h.

Telèfon: 932 112 466 ext. 20, 21.

depadm@covb.es; info@covb.es

APROPEM-BORSA DE TREBALL

De dilluns a divendres d'11 a 14 h. i de 16 a 18 h.

Telèfon: 932 112 466 ext. 34

apropem@covb.es

DEPARTAMENT DE FORMACIÓ

De dilluns a divendres de 9 a 14 h. i de 16 a 19 h.

Telèfon: 932 112 466 ext. 29

deformacio@covb.es

ASSESSORIA JURÍDICA

De dilluns a divendres de 9 a 14 h.

Telèfon: 932 112 466 ext. 22

dejuridic@covb.es

Col·legi de Girona

SECRETARIA

De dilluns a divendres de 9.30 a 13.30 h

i de 16.30 a 20.30 h.

Telèfon: 972 20 00 62 - colvetgi@grn.es

Expoaviga 2004, més internacional que mai

El saló internacional de tècnica avícola i ramadera rep en la quinzena edició 49.178 visitants procedents de 81 països

MARÍA JOSÉ VIÑAS. Redacció

La quinzena edició d'Expoaviga, Saló Internacional de la Tècnica Avícola i Ramadera celebrat del 23 al 26 de novembre, va rebre 49.178 visitants professionals, xifra que supera els gairebé 48.000 que va tenir l'edició del 2002. D'aquests, 5.412 (un 11%) van provenir de l'estranger. Portugal, Llatinoamèrica, Itàlia i França van ser les zones d'on van provenir el major nombre de visitants internacionals. Una altra prova de la internacionalitat del saló van ser les reunions mantingudes amb responsables d'importants fires europees amb les quals s'estan estudiant col·laboracions futures.

En aquesta XV edició hi van participar 350 expositors, representant unes 1.100 empreses.

A més de les novetats i els productes que han presentat els expositors, hi ha hagut diversos actes sobre benestar animal (com una mostra de divulgació de benestar en gestació porcina i una exposició de transport adaptat a la normativa de benestar animal), així com altres activitats paral·leles: la Setmana Gastronòmica de la carn del porc, una degustació de carn de conill i l'espai I+D.

Durant el Saló es van atorgar diversos guardons, com el de reconeixement a les explotacions catalanes amb millor qualitat de llet crua de vaca, amb la col·laboració del Laboratori Interprofessional Lleter de Catalunya. Per la seva banda, el trofeu del X Concurs Nacional Morfològic Nacional de Ramat Porcí Selecte, organitzat per l'Associació Nacional de Ramat Porcí de Raça Pura, va anar a parar a un mascle Large White, de l'agropecuària Tres Estrelles.

Segons els organitzadors d'Expoaviga, l'apartat que més va destacar en aquesta edició va ser el de les jornades i sessions tècniques, en les quals van participar 3.715 congressistes.

Al Saló hi ha hagut diverses activitats paral·leles, com un espai dedicat al benestar animal.

CALIER: ÒXID DE ZENC I KIT DIAGNÒSTIC KITMAP

Calier va presentar òxid de zenc Calier d'ús veterinari, pel tractament de diarrees en garrins. A més, el laboratori, que va presentar unes jornades científiques, va presentar l'equip de diagnòstic KitMAP, per mesurar en sèrum les proteïnes de la fase aguda i, per tant, l'estrès en porcs.

AVID MICROCHIP: NOU SISTEMA DE LECTURA FIXA

AVID MICROCHIP va presentar als visitants d'Expoaviga el nou lector fix AVID FDX-B/HDX, l'últim model de lectors fixos, que reconeix tots els transponders fabricats conforme a les normes ISO 11784 i 11785, tant de la tecnologia FDX-B com HDX.

GEPORK APOSTA PELS SISTEMES DE BIOSEGURETAT

En aquesta edició, l'estand del grup Gepork ha dedicat un espai a una altra de les seves àrees de negoci: Blonet, una empresa amb més de quatre anys d'experiència en l'aplicació de sistemes de bioseguretat per a la gestió de residus i el control de plagues i olors en granges i centres veterinaris.

DIVASA FARMAVIC: BENES I VESTIMENTA DE PROTECCIÓ

Divasa va aprofitar Expoaviga per exhibir diversos productes de nou llançament, com les benes Eurimex Flex i Plast, la vestimenta de protecció Eurimex Boots, Apron, Coverall i Coat, a més de l'antiparasitari Ectomectin. Aquest es comercialitza en un envàs únic per a oví i vacú.

HIPRA REINVENTA L'AMOXICILINA

Hipra va presentar el seu recent llançament, HIPRAMIX-AMOXI, amoxicilina en premescla medicamentosa al 5%. El producte presenta gran homogeneïtat de la mida de partícula i un bon recobriment del principi actiu, el que permet que l'antibiòtic sigui resistent a altes temperatures.

BIOIBÉRICA: PALBIO 62 SP I NUCLEOFORCE

Com a novetat, Bioibérica va oferir Palbio 62 SP, un hidrolitzat de mucosa intestinal porcina atomitzat que ajuda a potenciar el consum d'aliment i contribueix al desenvolupament de la mucosa intestinal. Un altre nou producte va ser Nucleoforce, un concentrat equilibrat de nucleòtids lliures.

TEGASA PRESENTA TRES PRODUCTES MÉS

TEGASA va presentar al seu estand del Saló Internacional de la Tècnica Avícola i Ramadera tres nous productes: CALCIMIX, un millorador de la qualitat de l'ou, DRY-MIX V.L.A.P., un millorador de la fertilitat de les vaques basat en proteïna by-pass i AMIPLUS V.L.A.P. (midó by-pass).

LABORATORIS MAYMÓ LLENÇA LA C.S.P. PREMESCLA

A l'estand de Laboratoris Maymó es presentava la premescla medicamentosa C.S.P. per a porcs i vedells. Aquest producte, combinació de clortetraciclina CIH, sulfadimidina i penicilina G procaina, presenta un ampli espectre d'activitat contra patògens entèrics i respiratoris.

NOREL & NATURE: FECIFOS, MONOFAT-80 I BIOMET SE

Norel & Nature va aprofitar Expoaviga per presentar diversos productes, com FECIFOS, un probiòtic basat en *Enterococcus faecium*, MONOFAT-80, font energètica d'origen vegetal amb emulsionant per a monogàstrics o BIOMET Se, llevat enriquit amb seleni.

S. P. VETERINÀRIA, TAMBÉ AMB ANIMALS DE COMPANYIA

S.P. Veterinària S.A. va presentar als visitants de la Fira Strong la seva divisió d'animals de companyia. L'ampli catàleg de productes Strong inclou articles de neteja i xampús per a gossos i gats, així com complements nutricionals i fàrmacs per a ocells, a més de suplementes alimenticis per a cavalls.

LABORATORIS ESTEVE: UN AMPLI VADEMÈCUM

Un any més, Laboratoris Esteve va complir amb la seva cita amb Expoaviga. En el seu estand van exposar el seu ampli vademècum d'especialitats veterinàries, resultants tant de la seva pròpia recerca i desenvolupament com de llicències o col·laboracions amb altres laboratoris.

BREUS

Porcilis Glässer®, amb registre europeu

Laboratoris Intervet SA ha tret al mercat la primera vacuna contra la malaltia de Glässer registrada a la Unió Europea: Porcilis Glässer®. Es tracta d'una vacuna basada en cèl·lules inactivades d'*Haemophilus parasuis* del serotip 5, incloses en un adjuvant basat en acetat dl- α -tocoferol (Diluvac Forte®). Diversos estudis publicats demostren que Porcilis Glässer® és eficaç no només davant el desafiament amb soques del serotip 5 (el més freqüent al nostre país), sinó que també proporciona protecció davant els serotips 1, 12, 13 i 14. Porcilis Glässer® està indicada per a la vacunació de garrins a partir de les cinc setmanes d'edat, per via i.m. a una dosi de 2 ml. Cal repetir la dosi dues setmanes després.

EQUIMAX®

Equimax, antiparasitari per a cavalls campions

Els responsables veterinaris dels cavalls del CAR d'Ance han inclòs Equimax, de laboratoris Virbac, en els seus protocols de desparasitació. Cal recordar que en el CAR es seleccionen i entrenen els millors cavalls de pura raça espanyols perquè puguin competir i arribar a ésser campions. Un canvi, a més de posseir aptituds i qualitats, no s'aconsegueix sense un bon control antiparasitari. Per aquesta raó, el CAR ha introduït Equimax en les pautes de desparasitació dels seus cavalls. Amb Equimax s'asseguren que la desparasitació sigui completa i protegeixen els seus cavalls davant dels gastròfils, nematodes i cestodes (paràsits que no és eliminat amb altres antiparasitaris).

Hidraproxi-S: 4 dies de temps d'espera

L'Agència Espanyola del Medicament ha autoritzat uns temps d'espera de quatre dies per Hidraproxi-S, que és en l'actualitat la doxiciclina en solució oral amb menor període de supressió del mercat.

Hidraproxi-S està indicat per al control de les malalties respiratòries en porcí (pneumònia enzoòtica, pleuropneumònia, Glässer, pasteurellosi i altres). Aquest producte presenta un 100% d'estabilitat en l'aigua de beguda durant 24 hores, garantint així una completa medicació de tots els animals.

Laboratoris Intervet, patrocinadors de l'ECVIM-CA, on han participat 600 delegats

Laboratoris Intervet va patrocinar el Congrés Europeu de Col·legis Veterinaris de Medicina Interna-Animals de Companyia (ECVIM-CA), que va tenir lloc a Barcelona el passat mes de setembre. Intervet és des del 1999 un dels principals patrocinadors de l'ECVIM-CA.

En la edició del 2004, el congrés va demostrar la seva tendència a l'alça, ja que hi van participar 600 delegats (el 1999 hi van participar 250). L'any passat van intervenir prestigiosos ponents internacionals, com la catedràtica India Lane, la Dra. Lucy Davidson o el Dr. J. Shaw. També es van presentar resultats d'investigacions en els diferents àmbits de la medicina interna animal.

La participació de Laboratoris Intervet va anar molt més enllà del patrocini de l'event: també va coproduir un panell, que es va presentar a l'ECVIM-CA, sobre com tractar la diabetis. El panell i les activitats que es van fer a l'estand d'Intervet al congrés es poden consultar a www.caninsulin.com.

A més, Intervet va aprofitar aquesta important cita per premiar la millor tesi doctoral realitzada per un autor menor de 35 anys.

Invesa, nova imatge corporativa

El procés de renovació de la imatge gràfica del Grup Invesa culmina aquest any amb la presentació pública dels nous elements d'acondicionat (packaging), com són caixes, etiquetes i sobres. Durant el 2004 s'ha anat fent el canvi de tot el material amb una magnífica acollida entre tots els seus clients.

El nou disseny confereix als productes del Grup Invesa una imatge més clara i asèptica, en consonància amb la percepció farmacèutica que el professional veterinar ha de tenir de les especialitats de prescripció en salut animal.

Destaca, en cadascun dels elements, la informació elemental de cada especialitat: nom comercial, principi actiu, presentació, forma farmacèutica i via d'administració. Un curós codi cromàtic permet diferenciar fàcilment especialitats amb la mateixa presentació.

A més, Invesa informa als seus clients que el 2005 serà el 25è aniversari de la seva fundació com Industrial Veterinària SA. Per celebrar-ho, es farà un acte acadèmic a Barcelona durant el segon trimestre del 2005.

Merial anima a tractar preventivament contra les puces durant tot l'any

Merial Laboratoris convida els veterinaris a recomanar tractaments preventius contra les puces durant tot l'any. Cal recordar que a l'hivern, entre un 20 i un 30% de les mascotes segueixen infestades degut a que la calefacció de les llars afavoreix el tancament del cicle reproductiu de la puça.

Merial recomana utilitzar Fipronil en la seva presentació Frontline Combo, que té efecte sobre ous i larves (a més de puces adultes, paparres i polls) gràcies a l'acció del S-Metopreno.

Gustor XXI

LA GAMA ESPECÍFICA DE PROMOTORES NATURALES

*Porque cada uno
es diferente...*

te lo agradecerán

NN
NOREL & NATURE
N U T R I C I O N

*...atiende
sus necesidades*

La guia pràctica

La informació dels proveïdors del sector veterinari, al seu abast

LABORATORIS FARMACÈUTICS

Boehringer Ingelheim Espanya S.A.

Prat de la Ribera, s/n
Sector Tur de Can Matas
08190 - Sant Cugat del Vallès
(Barcelona)
Tel. 93 404 51 00

Divasa FarmaVic, S.A.

Ctra. Sant Hipòlit, km 71
08503 Gurb - Vic
Tel. 93 886 01 00
Fax: 91 889 01 31
a/e: info@divasa-farmavic.com
www.divasa-farmavic.com

Fatro Uriach Veterinari

Constitució, 1 planta baixa 3
08960 Sant Just Desvern
(Barcelona)
Tel. 93 480 22 77
Fax: 93 473 55 44

Industrial Veterinaria, S.A.

Esmeralda, 19-21
Esplugues de Uobregat
08950 (Barcelona)
a/e: invesa@invesagroup.com
www.invesagroup.com

Jaer S.A. Laboratorios

Barcelona, 411
08620 - Sant Vicens dels Horts
(Barcelona)
Tel. 93 656 07 52

Laboratorio Akiba, S.L.

Pechuán, 15
28224 - Pozuelo de Alarcón
(Madrid)
Tel. 91 352 00 83
Fax: 91 352 31 08

Laboratorios Calier S.A.

Alta Ribagorza, 6-8
08820 - El Prat de Llobregat
(Barcelona)
Tel. 93 506 91 00
Fax: 93 506 91 91
laboratorios@calier.es
www.calier.es

Laboratorios Dr. Esteve, S.A.

Av. Mare de Déu de Montserrat, 221
08041 Barcelona
Tel. 93 446 60 00
Fax: 93 446 62 42
www.esteveveterinaria.com

Laboratorios Intervet, S.A.

Apartado 3006
37008 Salamanca
Tel. 92 319 03 45
Fax: 92 319 03 27
a/e: informacion@intervet.com
www.intervet.com

Laboratorios Maymo S.A.

Via Augusta, 302
08017 Barcelona
Tel. 93 237 02 20
Fax: 93 206 43 81
a/e: comercial@maymo.es
www.maymo.es

Novartis Sanidad Animal S.L.

Munna, 206 6a planta
08013 Barcelona
Tel. 93 306 48 48
Fax: 93 306 47 13
a/e: infovet.ahesba@ah.novartis.com
www.novartis.es

Pfizer, S.A.

Av. Europa, 20 B
Parque empresarial la Moraleja
28108 Alcobendas (Madrid)
Tel. 91 490 94 00
Fax: 91 490 97 18
www.pfizer.es

Salud Animal

Química Farmacéutica Bayer S.A.

Calebra, 268
08029 - Barcelona
Tel. 93 495 65 00
Fax: 93 495 68 76
www.bayer.es

Schering-Plough, S.A.

Ctra. Nacional 1, km 36 28750
Agustín de Guadalupe
(Madrid)
Tel. 91 848 85 00
Fax: 91 848 85 96

S.P. Veterinaria, S.A.

Ctra. Reus-Vinyols, km. 4,1
Apartado de Correos, 60
43330 - Raudons
(Tarragona)
Tel. 97 785 01 70
Fax: 97 785 04 05
a/e: info@spveterinaria.com
www.spveterinaria.com

Virbac, S.A.

Àngel Guimerà, 179-181
08950 Esplugues de Llobregat
(Barcelona)
Tel. 93 470 79 40
Fax: 93 371 91 11
S.A.C. 93 473 58 42
infocliente@virbac.es

NUTRICIÓ ANIMAL

Affinity Petcare

Pt. Xavier Cugat, 2 Edif. D, 2 Planta
Parc Sant Cugat Nord
08190 Sant Cugat del Vallès
(Barcelona)
Tel. 93 492 70 00
Fax: 93 492 70 03
www.advancedveterinary.com

Nestlé Petcare Espanya, S.A.

Polig. Industrial Conde de Sert
08755 Castellbisbal
(Barcelona)
Tel. 93 772 45 00
Fax: 93 772 45 95
info.span@friskies.nestle.com
www.friskies.com

Nutral, S.A.

Cobalto, P. 261-263 Pol. Ind. Sur
28770 Colmenar Viejo
(Madrid)
Tel. 91 845 88 20
Fax: 91 845 48 68
atencioncliente@nutral.com
www.kilina.es

Royal Canin Ibérica S.A.

Parq. Empre. Albenito, V a
de los Pobl. 1 edif. 1
edif. B 6a pla.
28033 Madrid
Tel. 91 449 21 80

MATÈRIES PRIMES NUTRICIÓ

Norel & Nature

Jesús Aprendiz, 19 1ª A y B
28007 Madrid
Tel. 91 501 40 41
Fax: 91 501 46 44
www.norelnature.com

Técnica Ganadera S.L.

Entenza, 236 Entio 2a
08029 Barcelona
Tel. 93 321 30 08
Fax: 93 321 34 54
tagasa@tagasa.com
www.tagasa.com

EQUIPS DE DIAGNÒSTIC I INSTRUMENTACIÓ

Bastos & Torval

Colonia Galobart, s/n
08270 Navarres
(Barcelona)
Tel. 902 320 310
Fax: 93 831 04 26
www.medica-vet.com

Biocheck S.A. Grupo AES Laboratoire

Santa F, 3 Local
08191 Rubí (Barcelona)
Tel. 93 588 40 12
Fax: 93 588 85 94
www.aes-lab.com

LABORATORIS D'ANÀLISIS

Laboratorios Anabiol, S.A.

Ciencias, 91-93 Pl. Pedrosa
08908 L'Hospitalet de Llobregat
(Barcelona)
Tel. 93 264 93 70
Fax: 93 264 93 72
a/e: anabiol@advies
www.anabiol.com

Laboratorio de Análisis Dr. Echevarne

Provenza, 312 Bajos
08037 Barcelona
Tel. 93 496 44 44
Fax: 93 215 48 38
www.echevarne.com

Servicio de Diagnóstico Veterinario S.L.

Dpt. de Farmacología, Facultad de Veterinaria,
Universidad Autónoma de Barcelona
08193 Bellaterra
(Barcelona)
Tel. 93 581 33 61
Fax: 93 581 33 61
a/e: univet@uab.es
www.univet.es

MATERIAL QUIRÚRGIC

Alcyon Ibérica

Material Veterinario Médico Quirúrgico
Fuentalahiguera, 8
28022 Madrid
Tel. 902 360 426
917 481 512
Fax: 917 470 537
a/e: comercial.iberica@alcyon.com
www.alcyon.com

Centauro

El Maco 08510
Masos de Roda
(Barcelona)
Tel. 93 854 00 00
Fax: 93 850 03 75
a/e: centauro@centauro.es
www.centauro.es

SERVEIS I ASSESSORAMENT

Asefis Servicios Fiscales Veterinarios

Avda. Diagonal, 363 2ª 2ª
Tel. 93 488 15 72
Fax: 93 488 33 15
a/e: asefis@asefis.es
www.asefis.es
www.asefisonline.com

EQUIPS D'IDENTIFICACIÓ

Avid Microchip de España, S.L.

Miquel i Bardà, 2-4 Baixos
08024 Barcelona
Tel. 93 284 93 39
Fax: 93 284 93 90
a/e: avidsp@telceline.es
www.avidsp.com

ASEGURANCES

Agrupación Mutual Aseguradora

Gran Via de les Corts Catalanes, 630, 2a planta
08007 Barcelona
Tel. 93 412 04 92
Fax: 93 317 92 98
a/e: bcm@arnasaguros.com
www.arnasaguros.com

ANUNCI'S A VETERINARIS

93 254 19 40
snapcomercial@grupoadi.com

Vostè és un expert en salut.
Nosaltres, en atendre les seves necessitats financeres.

email medicaixa@lacaixa.es

web www.medicaixa.es

Telèfons 93 241 23 25 | 93 418 82 43

PROGRAMA

COL·LECTIU

SANITARI

ESTO ES VIDA

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Contribuimos a mejorar la alimentación de las familias del Tercer Mundo. No les damos ni el huevo, ni la leche, ni el bistec. Tampoco facturamos por avión gallinas, cerdos o vacas. Sus animales son las proteínas vivas que necesitan. Nosotros les facilitamos recursos para que los cuiden, mimen y mantengan sanos. Así es como contribuimos a mejorar su alimentación.

PRESTAMOS VACAS PREÑADAS

La familia Méndez de Guatemala recibe una vaca. En poco tiempo toda la familia puede beber leche cada día y conseguir dinero vendiendo los excedentes en el mercado. Al cabo de cinco años devolverá al fondo que le prestó la vaca una de sus crías. La cría pasará a la familia Toc y así sucesivamente. Finalmente todo el pueblo beberá leche y comerá queso, yogurt... Para empezar, sólo necesitamos una vaca y tu ayuda.

LAS GALLINAS PRIMERO

Una gallina bien cuidada equivale a un huevo diario. Lo difícil es conseguir un huevo al día y es casi imposible que ponga dos. Colaboramos con las familias campesinas de los países más pobres del mundo a mantener sus gallinas sanas, bien alimentadas y a mejorar los corrales. Cuantas más gallinas, más huevos y cuantos más huevos, más recursos económicos para invertir en la educación de los/as hijos/as. Para empezar, sólo necesitamos esa primera gallina y tu ayuda.

LA VIDA ES LA LECHE

Tú puedes vivir sin una oveja, pero las familias de Tiraque en Bolivia no. A -10°C en pleno invierno es imprescindible un abrigo de lana. Formamos campesinos/as para que impulsen la cría de ovejas. Para que supervisen que los corderos crezcan sin problemas. Cuanto más sanas estén las ovejas mejor será su leche y los corderos no enfermarán. Para empezar sólo necesitamos una oveja y tu ayuda.

EL CERDO, LA HUCHA

Comerse un chanchito, así se llaman los cerdos en República Dominicana, es beneficioso para la dieta de toda una familia. Sin embargo, mayores son los beneficios obtenidos por las mujeres dominicanas. Ellas aprovechan los créditos que reciben para engordar, mimar y criar a sus chanchitos. De cada hembra nacen de 9 a 12 lechones. Al cabo de 6 meses ya pesan lo suficiente para llevarlos al mercado y venderlos. El dinero conseguido con la venta lo invertirán en criar más cerdos y en comprar ropa para sus hijos/as. Para empezar, sólo necesitamos un cerdo y tu ayuda.

**VETERINARIOS
SIN FRONTERAS**

Granjas de vida

Para más información:

C/ Floridablanca 66-72, local nº5
08015 Barcelona,
Tel: 93 423 70 31, Fax: 93 423 18 95
Metro L1 Rocafort, L3 Poble Sec
e-mail: vsf@pangea.org
web: <http://vsf.pangea.org>

Si quieres ayudar a crear granjas de vida para las familias campesinas del Tercer Mundo ahora puedes hacerlo, es tan fácil como rellenar este cupón con tus datos y enviarlo a Veterinarios Sin Fronteras. C/ Floridablanca 66-72, local nº5. 08015 Barcelona.

Nombre y apellidos: nº piso:
Calle:
Población: C.P.:
Fecha de nacimiento: Teléfono:

Quiero ser socio/a de Veterinarios Sin Fronteras con una

aportación de:
☐ 60,10 € ☐ 45,08 € ☐ 36,06 €
☐ 18,03 € ☐ Otra cantidad de:

Periodicidad:
☐ Mensual ☐ Trimestral ☐ Semestral
☐ Anual (mínima de 60,10 €)

Domiciliación bancaria:

Titular de la cuenta:
Nombre del Banco o Caja:
Dirección de la oficina: Provincia:
Población:
Datos bancarios:
Entidad: Oficina: Dígito Control:
Número de cuenta:
Fecha: / / Firma del titular:

Quiero colaborar con una única aportación:

☐ Adjunto talón bancario a nombre de Veterinarios Sin Fronteras
☐ Transferencia bancaria a la C/C de BSCH 0049-1806-90-2290357341

Equilis® Ecuenza-T

La prevención
frente a la Influenza
más actualizada

Equilis® Resequin

El control
del Herpesvirus
más completo